

limka®

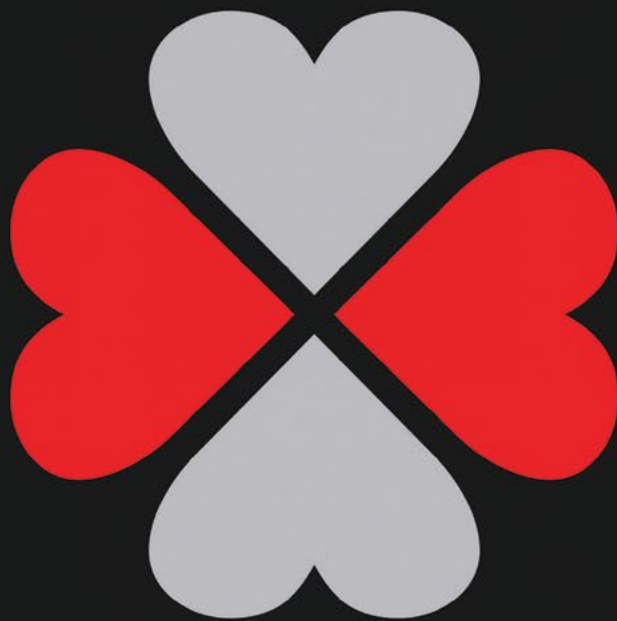
INFORMAČNÝ MAGAZÍN MESTA LEVOČA

NOVEMBER 2023

stiahnite si magazín
LIMKA v PDF cez QR Code

**MADARAS
BLACK**

VIKEND

25 - 26

NOVEMBER

OCMADARAS.SK | #OCMADARAS | SPIŠSKÁ NOVÁ VES, MLYNSKÁ 39

OBSAH

str. 4 – 5

November 1989 v Levoči

str. 5 – 6

Levočské námestie v '89 zaplnili študenti
a Levočania túžiaci po slobode

str. 6 – 7

Medzinárodný deň študentstva

str. 7

Z činnosti mestskej
polície v septembri 2023

str. 8

Dvaja októbroví oslávenci

str. 8 – 10

„Hendikep nemá ohraničiť fungovanie
človeka ani na umeleckom poli.“

str. 11 – 12

Abecedidlo – kniha od nevidiacich
pre vidiacich

str. 12

Novembrové chryzantémy,
čas dušičkový...

str. 12 – 13

Oznamy – TSMI

str. 14

30. výročie zaradenia mesta Levoča
do UNESCO

str. 15 – 19

Kultúra v Levoči

str. 19

Euro suvenírová bankovka

str. 20 – 21

Program knižnice Jána Henkela
v Levoči

str. 25

Pohotovostné lekáreň

str. 25

Daň z nehnuteľnosti
a poplatok za komunálny odpad

str. 30

Partnerské mestá:
Kalwarja Zebrzydowska

Fotografia na obálke

Vladimír Malák

Miesto v mojom meste

Piate volebné obdobie pôsobí ako poslanec mestského zastupiteľstva, v tom súčasnom je predsedom komisie športu. Poznáme ho ako futbalistu, ktorý v rokoch 1988 – 1989 hral v prvotrvajom vítkovic-
kom futbalovom klube, ale keďže ho srdce ťahalo domov, prestúpil do Košíc,
a to už bolo iba naskok späť domov. Presne táto časť životopisu bola pre
pána poslanca Miroslava Dunčka kľúčová, aby si pre miesto vo svojom meste
zvolil športoviská.

„Do desiatich rokov som býval v bytovom pavilóne blízko námestia, potom sme sa presťahovali na začiatok Novej ulice a oproti bol krásny park, známy Bergerak. Ja ako pohybovo nadaný som na tamjšom ihrisku trávil veľa času. Hrával som futbal, hokej a robil všelijaké iné športy a keď som bol už väčší a mohol hrať za levočský futbalový klub Slovan, bolo jasné, že všetky moje kroky viedli k 1. základnej škole na vtedajšom Námestí slobody, kde sa futbal trénoval. Neskôr bolo postavené nové futbalové ihrisko s atletickým oválom a hádzanárskym ihriskom za ním, hneď vedľa stál hokejový štadión a ja som robil všetky tri športy.“

Toto boli miesta, kde som trávil kopu času, získal veľa kamarátov. Napokon mi ostal iba futbal, prešiel som od žiakov, dorastu až po dospelých. Športov bolo veľa, musel som si vybrať. Išiel som za svojím futbalovým snom. Vojna ma odniesla do Čiech, hral som za Vítkovice, potom opäť doma za Košice, Spišskú Novú Ves, ale vždy ma to lákalo vrátiť sa aj s manželkou do Levoče. Trénoval som najprv v okolitých obciach, krátko nato som už pôsobil v Levoči v kombinácii hráč, tréner aj funkcionár.“

Levoča vstúpila do novembra s výbornou správou o výhre v hlasovaní o Čistinku spoločnosti Lidl. Predstava o zrevitalizovaní priestoru pod Poľskou bránou dala do pohybu stovky hlasujúcich – domácich aj Nelevočanov.

Organizácie zamerané na pomoc nevidiacim a slabozrakým si už od roku 1946 pripomínajú 13. november ako Medzinárodný deň nevidiacich a 17. november je zas významným medzníkom v boji za slobodu a demokraciu. Podstatná časť novembrového čísla nášho mesačníka patrí práve týmto dvom dôležitým témam zameraným na ľudí, ich prácu a/pre život v našom meste.

Prajeme vám intenzívny zážitok z novembra: od vône chryzantém a horiaceho vosku, až po pocit spolupatričnosti a ľudskosti pri spomienkach na zamatovorevolučné námestia v novembri 1989.

redakcia

Informačný magazín mesta Levoča LIMKA. Vydávané a rozširované na území mesta Levoča. Vychádza jedenkrát mesačne, k 1. dňu v príslušnom mesiaci. **Vydáva:** Mesto Levoča, Námestie Majstra Pavla č. 4, 054 01 Levoča, IČO: 00329321. Ročník VIII., číslo 11. **NEPREDAJNÉ.** Náklad: 4400 kusov. EV 5295/15, ISSN 2453-7055. **Grafická úprava a sadzba:** Bc. Vladimír Malák. **Inzercia:** Mesto Levoča. **Tlač:** ProfiPrint, s.r.o., Levoča. **Redakčná uzávierka 20. deň v kalendárnom mesiaci.** V prípade, ak deň redakčnej uzávierky LIMKY pripadne na sobotu, nedeľu, sviatok alebo deň pracovného pokoja, posledným dňom na dodanie podkladov je najbližší pracovný deň. Nevyžiadané materiály a fotografie nevraciam. Vydavateľ si vyhradzuje právo na úpravu, skrátenie, prípadne na neuverejnenie príspevku. Vydavateľ nezodpovedá za obsah doručenej inzercie. **Zodpovedný redaktor:** JUDr. Pavol Papcun. **Výkonný redaktor:** Bc. Vladimír Malák. **Jazyková korektúra:** Eva Malíšková. **Redakčná rada:** Mgr. Anna Babicová, Mgr. Kamil Tomaškov, Bc. Vladimír Malák, Mgr. Eva Malíšková, PhD. **Adresa redakcie:** Mesto Levoča, Námestie Majstra Pavla č. 4, 054 01 Levoča. Tel.: 053 451 2467. Príspevky posielajte na adresu: limka@levoca.sk. Za prípadné tlačové chyby sa ospravedľujeme. Informácie pre dotknutú osobu o prevádzkovateľovi a spracúvaní osobných údajov sa nachádzajú na webovom sídle mesta Levoča www.levoca.eu/gdpr.pdf alebo ich možno získať na mailovej adrese zodpovednaosoba@levoca.sk a telefónnym číslom 0911 617 444.

Dejinné udalosti, ktoré sme povinní si pripomínať

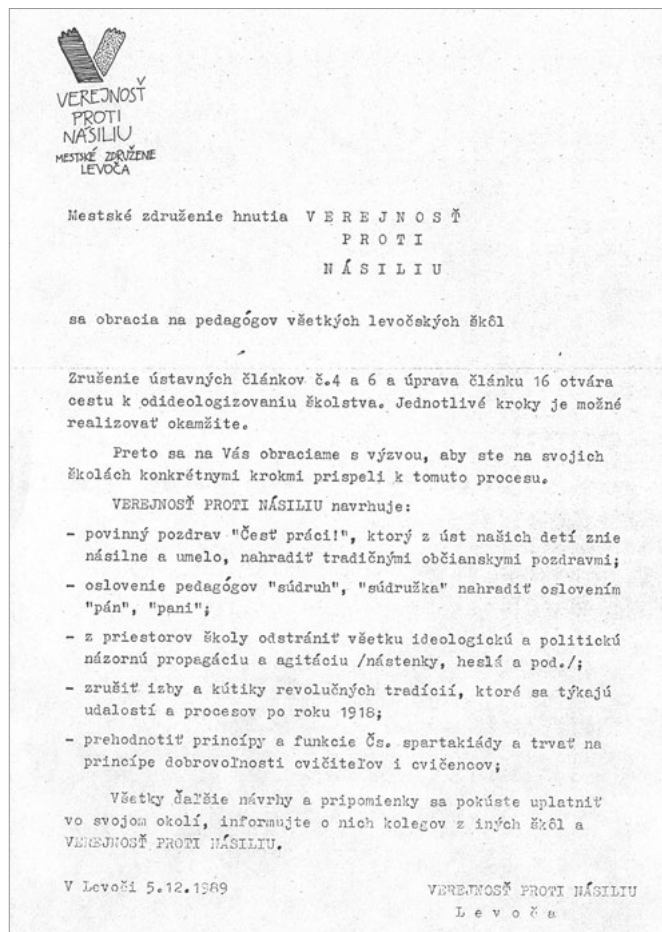
Výročie nacistických represí prerástlo do otvoreného protestu v Prahe, kde sa po policajnom zásahu na študentskej demonštrácii rozbehol sled udalostí známy ako Zamatová revolúcia. Znamenala nezvratný obrat politických systémov v celom Československu, viedla k odstráneniu komunistického režimu a slobodným demokratickým voľbám. Ako vyzerali novembrové udalosti v našej Levoči? Dostupné archivované informácie zhromaždila pani PhDr. Slávka Sámelová, odborná radkyňa Štátneho archívu v Levoči, špecializované pracovisko Spišský archív v Levoči.

November 1989 v Levoči

Na základe celoštátnych udalostí v Novembri 1989 sa v priebehu novembra a decembra 1989 konali protestné zhromaždenia po celom Slovensku, vrátane mesta Levoča. Podobne ako v ostatných mestách, aj v Levoči vznikla Občianska iniciatíva Verejnosť proti násiliu (VPN). Mestský koordináčný a štrajkový výbor adresoval Mestskému národnému výboru v Levoči požiadavku, aby sa zástupcovia štrajkového výboru a novovznikajúce občianske iniciatívy mohli pravidelne zúčastňovať na zasadnutiach plé-

na MsNV. Ďalšou z iniciatív VPN bola aj výzva k pedagógom levočských škôl z 5. decembra 1989, aby prispeli k procesu zmien v školstve, s úmyslom odideologizovania školstva zrušením alebo úpravou niektorých článkov ústavy, napr. zmenou pozdravov v školách, zmenou oslovenia učiteľov, zrušením politicky zameranej názornej propagácie a agitácie – nástieniek, hesiel a podobne. Rada MsNV v Levoči na svojom mimoriadnom zasadnutí dňa 28. novembra 1989 prerokovala vývoj aktuálnej politickej

Územné členenie štruktúry akčných výborov občianskej iniciatívy VEREJNOSŤ PROTI NÁSILIU v okrese Spišská Nová Ves	
1. <u>Spišská Nová Ves</u>	Sp. Nová Ves – mesto, Smižany, Teplička, Danišovce, Lieskovany, Herichovce, Novoveská Huta, Markušovce, Odorín, Jamník, Domaňovce, Chrást n/Hornádom, Rudňany, Poráč
2. <u>Levoča</u>	Levoča – mesto, Kurimany, Iľasovce, Levočské Lúky, Závaža, Uľoča, Vyšné Repaše, Nižné Repaše, Torysky, Pavľany, Oľšavica, Brutovce, Klčov, Dolný
3. <u>Spišský Štvrtok</u>	Spišský Štvrtok – obec, Dravce, Letanovce, Arnutovce, Mečedolovce, Sp. Tomášovce, Hrebušice, Betlanovce
4. <u>Spišské Podhradie</u>	Spišské Podhradie – obec, Baglovce, Jablonov, Lúčka, Studenec, Ordzovisy, Biľany, Pongracovce, Polanovce, Vyšný Slavkov, Korytné, Beharovce, Gráč-Petrovce, Harakovce, Dibrava, Žehra, Dobrá Vôľa, Hodkovce, Katún
5. <u>Spišské Vlachy</u>	Spišské Vlachy – obec, Sp. Hrušov, Hincovce, Bystrany, Vítkovce, Olcnava, Oľševka, Slatvina, Vojkovce
6. <u>Krompachy</u>	Krompachy – mesto, Kalava, Kolínovce, Slovinky, Hrišovce, Richnavy, Kluknava, Štefanská Huta
7. <u>Gelnica</u>	Gelnica – mesto, Margecany, Jaklovce, V. Folkmár, Kojšov, Žekarovce
8. <u>Prakovce</u>	Prakovce – obec, Helcmanovce, Mníšek n/Hnilcom, Smolnícka Huta, Smolník, Uhorná, Švedlár, Stará Voda, Nálepokovo, Závaža, Henclová, Hnilčík, Hnilce, Mlynky

situácie v ČSSR i v meste Levoča a prijala stanovisko, v ktorom sa stotožnila s požiadavkami občianskych iniciatív zameraných na demokratizáciu spoločnosti. Zároveň vyzvala občanov, aby zachovali rozvahy, rešpektovali odlišné názory a svoju vôľu pripojiť sa k obrodnému procesu prejavovali takými formami,

ktoré nebudú viesť k vážnym poruchám v hospodárskom živote mesta a spoločnosti. Dňa 18. januára 1990 sa poslanci mestskej rady vzdali poslanckého mandátu a po dohode politických síl v meste boli 26. februára zvolení noví poslanci. Zmeny nastali aj na mieste predsedu, podpredsedu a ta-

Zdrojom materiálov je Zbierka tlačív, plagátov a letákov, Štátny archív v Prešove, špecializované pracovisko Spišský archív v Levoči

jomníka MsNV a riaditeľov mestských organizácií i škôl.

Koordinálny výbor VPN v Levoči bol v nasledujúcom období rozšírený o zástupcov všetkých VPN z podnikov mesta i kultúrnych inštitúcií - múzea, archívu, reštaurátorských ateliérov, školských pracovníkov a zástupcov študentov stredných škôl. So svojimi návrhmi sa podieľali na zmenách v smerovaní mesta aj v celej spoločnosti. Od decembra začal koordinálny výbor v Levoči vydávať občasník, v ktorom informoval občanov o aktuálnych politických požiadavkách a poukazoval na základné problémy a perspektívy vývoja v meste.

PhDr. Slávka Sámelová
Spišský archív v Levoči
 Reprofoto: VM

Levočské námestie v '89 zaplnili študenti a Levočania túžiaci po slobode

Udalosti Novembra 1989 nezvratne zmenili históriu Slovenska. Demonštrácie 16. novembra v Bratislave a 17. novembra v Prahe, ktoré sa konali pri príležitosti Medzinárodného dňa študentstva a 50. výročia nacistických razíí na pražských vysokoškolských internátoch a na ktorých demonštranti protestovali proti komunizmu, vyústili do prudkých zásahov bezpečnostných zložiek a následne i pádu komunistického režimu. Protesty sa nekonali len v najväčších mestách vtedajšieho Československa, demonštrovalo sa po celej krajine, rovnako aj v Levoči. Jednou z kľúčových osobností Novembra '89 v našom meste bol archeológ Gabriel Lukáč.

Gabriel, my sme sa o твоjich spomienkach na toto obdobie rozprávali už v roku 2019. Vtedy si mi v závere rozhovoru povedal toto: "November 1989 som prežíval veľmi intenzívne. Znamenal pre mňa hlavne pád totalitného systému, ktorý priniesol veľa utrpenia nielen našim národom v Československu, ale aj v okolitých krajinách. Nie je tu priestor na lekcie z dejepisu, ale kto nebol zviazaný s komunistickým režimom z akýchkoľvek dôvodov, vedel, že nastalo obdobie demokracie spojené praktickým uplatňovaním záverov helsinského dohovoru a totálny prepád komunistických totalitárnych praktík. Sloboda slova, sloboda vyznania, sloboda politického zhromažďovania dostala po Novembri '89 konkrétnu podobu, na rozdiel od predchádzajúceho obdobia glorifikovania tzv. "robotníckej triedy" a jej zločinného predvoja komunistickej strany s jej zvrátenou ideológiou a praktikami prinášajúcimi utrpenie státisícim občanom u nás a desiatkam miliónov na celom svete."

Myslím, že to vystihuje celú podstatu Nežnej revolúcie. Stretávame sa krátko po predčasných parlamentných voľbách. I keď sú mnohí nespokojní, i to, že môžeme slobodne voľiť, je prejavom demokracie.

Od novembrových udalostí v '89 roku už uplynula dosť dlhá doba, takže si môžeme dovoliť historické hodnotenie. Štyridsaťročné obdobie neslobody tento národ dosť poznačilo. Winston Churchill povedal, že kto sa nepoučí z minulosti, tak si ju bude musieť zopakovať. Stále sa stretávam s názormi zabanovaných ľudí za obdobia pred rokom 1989. Žiaľ, máme krátku pamäť a vytvárame si problémy aj napriek tomu, že sa môžeme slobodne a demokraticky rozhodovať.

Niekedy mám dojem, akoby na Slovensku žili dva národy, v súčasnosti názorovo veľmi rozdelené. Niektorí sú viac demokraticky myslíaci, ďalším sa zdá, že

sú aj iné, lepšie systémy zriadenia. Ale už to, že to môžu vysloviť nahlas, je predsa výdobytcom demokracie.

Tak iste, som tomu rád. Dúfam však, že naše geopolitické smerovanie zostane smerom na západ. Naša životná úroveň je v porovnaní s minulosťou pomerne dobrá. Viem, že máme problémy, mnohí majú naozaj platy na hranici minimálnej mzdy. Je to však dedičstvo predchádzajúcich vlád, hlavne tej, ktorá tu vládla 12 rokov. Ale národ si vybral, čo chce, aj o tom je demokracia.

Ako si spomínaš na obdobie komunizmu?

Mal aj svetlé momenty, boli sme mladí a na to človek vždy rád spomína, avšak netreba si miešať dojmy s pojmi. Spomienkový optimizmus mnohým skresľuje realitu tohto obdobia a aj životnej úrovne, ktorá je dnes nepomerne vyššia. To, čo si v úvode povedala, keď si ma citovala, je pravda. Možno nie každého, ale u nás to boli určite

státisíce ľudí, ktorých sa to dotýkalo, a vo východnom bloku desiatky miliónov. Nemohli sme si dovoliť to, čo si mladí môžu dovoliť dnes. Vezmú si do vrečka občiansky preukaz a môžu vycestovať do ktorejkoľvek európskej krajiny. Vtedy sme nemohli voľne vycestovať ani do Poľska alebo Maďarska. Potrebovali sme k tomu všelijaké zvláštne povolenia a doložky z pasových oddelení okresných polícii. Odísť na západ za železnú oponu bolo priam nemožné. Hraničilo to s podmienkami podpisania spolupráce s ŠTB alebo niečím podobným. Plné bruchá boli na úkor všetkých základných práv a slobôd.

Ako si prežíval obdobie pred vypuknutím Nežnej revolúcie?

Pracoval som najprv na Spišskom hrade ako správca expozície, potom dva roky v archeologickom ústave a v roku 1987 som nastúpil do Spišského múzea v Levoči. S kolegom Števom Balážom sme robili rôzne výstavy, organizovali folkové koncerty, na ktorých vystupovali napríklad Ivan Hoffman, Ladó Merta, Honza Dedeček a iní. Nebolo tam veľa divákov, okolo 20 – 30 ľudí a v prvom rade vždy sedel spolupracovník ŠTB, ktorý to nahrával. Na koncerte Honzu Dedečka sme podpísali petíciu za prepustenie Václava Havla, ktorý bol po januárových udalostiach roku 1989 uväznený.

Oslovili sme aj ďalších Levočanov, napríklad nebohého doc. Ivana Chalupeckého, s ktorým sme sa stali hovorcami VPN (pozn. red. Verejnosti proti násiliu). Mestskou radou VPN nám bolo udelené podpisové právo. Do tejto iniciatívy sa zapojilo veľa Levočanov. Vyústilo to do generálneho štrajku, v ktorom hlavnou požiadavkou bolo zrušenie vedúcej pozície komunistickej strany v spoločnosti. Nevedeli sme, čo sa bude

diať, či proti nám nasadia políciu alebo armádu. Udalosti, ktoré generálnemu štrajku predchádzali, nasvedčovali, že starý režim sa len tak nevzdá a nezmieri so stratou svojich pozícií. Našťastie, táto revolúcia dostala prívlastok nežná, takže sa zaobišla bez veľkých obetí, ako to napríklad bolo v Rumunsku.

Ako vyzerali protesty v Levoči?

Generálny štrajk prebiehal na námestí. Ľudia mali možnosť vyjadriť sa z pavlače radnice. Celé námestie vtedy zaplnili študenti zo škôl, Levočania a ďalší, ktorí to s nadšením prijali. Chceli sme zrušenie vedúcej úlohy komunistickej strany a zachovávanie základných občianskych práv – slobodu prejavu, slobodu zhromažďovania, náboženského vyznania atď. Komunisti tieto práva potláčali a všetko chceli mať pod kontrolou. Levočské púte boli prešpikované eštebákmi.

Ako ste sa dozvedali o skutočnom dianí? Sledovali ste zahraničné médiá?

Veľmi nám pomohli rozhlasové stanice Slobodná Európa, Hlas Ameriky. Aj SME INÍ dávali informácie prostredníctvom istých známych.

Generálnemu štrajku v Levoči predchádzali demonštrácie?

Keď vypukli protesty, bol som zhodou okolností v Bratislave na archeologickej konferencii. Študenti vystúpili najprv v Prahe. U nás sa to dialo s časovým odstupom. S nebohým Michalom Horským, známym politológom, sme sa snažili dopátrať, kde sa konajú zhromaždenia. Kým sme sa tam dostali, vždy sme prišli neskoro. Keď som docestoval do Levoče, hneď som sa skontaktoval so Števom Balážom a začali sme

organizovať VPN v okrese Spišská Nová Ves. Spomínam si na stretnutie v divadle, na ktorom sa zúčastnila aj Viera Strnisková, známa herečka, a tam sa formovala Okresná rada VPN, vystúpilo niekoľko rečníkov. V spoločnosti to vtedy „vrelo“, bolo to zároveň aj veľmi vzrušujúce obdobie, no nie ľahké.

Čo ste vtedy od demokracie očakávali?

Vlastne to, čo máme – všetko sa naplnilo. Neočakávali sme však tak silný postbolševický vplyv pretrvávajúci dodnes. Pre mňa je komunistická strana zločinecká a mala byť zakázaná, podobne ako fašistická strana a tie, ktoré sa usilujú o obmedzovanie slobôd a práv človeka. Komunisti sa rýchlo otriasli a infiltrovali do rôznych iných strán, vďaka čomu potom došlo k rozkrádaniu štátneho majetku a nárastu korupcie, ktorá je na Slovensku jednou z najvyšších.

Ako si spomínaš na prvé demokratické voľby?

Vtedy som kandidoval do Slovenskej národnej rady za VPN. Bolo to euforické. VPN voľby vyhrala a na 2. mieste skončilo KDH.

Nebáli ste sa v 89 postaviť na stranu slobody a demokracie. Nebolo to jednoduché, mohli ste byť stíhaní, prísť o prácu, spoločenské postavenie i viac...

Spomínam si, ako nám v začiatkoch niekto hodil kameň do okna. Báli sme sa, no navzájom sme sa povzbudzovali. Komunikovali sme s kamarátmi z Košíc a Bratislavy, stretávali sme sa. Veď si nás aj eštebáci podávali. Nevedeli sme, ako bude vyzeráť nasledujúci deň, nieto ešte týždeň. A keď sa tento tlak preniesol na ulicu, vedeli sme, že bude dobre.

Vladimíra Novotná Čajová

Medzinárodný deň študentstva

Pri pomyslení na 17. november si väčšina z nás skôr spomenie na udalosť z roku 1989 a Nežnú revolúciu. Na tento deň však pripadá aj Medzinárodný deň študentstva.

Vznik tohto pamätného dňa sa spája s udalosťami z jesene roku 1939. V marci daného roku vyhlásením samostatnej Slovenskej republiky a vytvorením Protektorátu Čechy a Morava pod okupačnou správou nacistického Nemecka zanikla Československá republika. Napriek tomu sa 28. októbra, na výročie vzniku Československa, konala v Prahe manifestácia s mnohotisícovou účasťou, vrátane študentov tamojších univerzít. Počas nej bol zastrelený 22-ročný pekár

Václav Sedláček a 24-ročného medika Jana Opletala postrelili. Opletal svojim zraneniam podľahol o niekoľko dní neskôr. Jeho pohreb, konaný 15. novembra, sa zmenil na protinacistickú demonštráciu s účasťou tisícok českých aj slovenských študentov. To sa stalo zámkou na zárok proti českým vysokým školám.

Skoro ráno 17. novembra 1939 boli z pražských a brnianskych vysokoškolských

internátov odvezení študenti. Pražskí vysokoškolskí boli po zatknutí zhromaždení v ruzyňských kasárňach a tam boli bez súdu popravení aj deväť vedúci predstavitelia rôznych študentských organizácií, ôsmi Česi a Slovák Marek Frauwirth. Ako kolektívny trest pre odbojných študentov mali byť zatvorení na tri roky všetky české univerzity, nakoniec ich otvorili až po skončení vojny a obnovení Československa.

Spolu 1 200 študentov z Prahy a Brna bolo transportovaných do koncentračného tábora Sachsenhausen pri Berlíne, neskôr k nim pribudli aj študenti z Pílbama. Študentov prepúšťali v skupinách postupne na Hitlerove narodeniny a pred Vianocami. Posledného uväzneného prepustili až v marci 1943 a 35 študentov sa slobody nedožilo.

Správa o represáliách sa rozšírila do sveta najmä cez Slovensko, kde pôsobili akreditovaní zahraniční novinári. Množstvo študentov, ktorým sa podarilo vyhnúť zatknutiu, emigrovalo a pripojilo sa k vznikajúcemu zahraničnému odboju. Práve medzi bývalými študentmi vo Veľkej Británii vznikla myšlienka vyhlásenia 17. novembra za Medzinárodný deň študentstva. Pre tento nápad získali nielen exilovú československú vládu, ale aj zástupcov študentov 14 rôznych štátov.

Manifestačné zhromaždenie sa konalo 16. novembra 1941 v Caxton Hall v Londýne a bolo na ňom prečítané prehlásenie: „*My študenti Veľkej Británie, všetkých jej domíní a Indie, Zväzu sovietskych socialistických republík, Severnej a Južnej Ameriky, Belgicka, Československa, Číny, Francúzska, Holandska, Juhoslávie, Nórska, Poľska, Grécka*

a všetkých ostatných národov, bojujúcich za slobodu sveta, v snahe vyjadriť hlbokú úctu popraveným československým študentom, ktorí prví v Európe na jeseň 1939 dali podnet k masovému odporu proti nacistickým okupantom, vyhlasujeme 17. november za Medzinárodný deň študentstva...“ Už nasledujúci deň si 17. november pripomínali študenti spomienkovými akciami, napríklad na Novom Zélande, v Kanade, v Číne, v Sovietskom zväze či v Spojených štátoch.

Nasledujúci rok Medzinárodné študentské zhromaždenie vo Washingtone za prítomnosti delegátov 50 štátov a prezidenta Roosevelta potvrdilo vyhlásenie 17. novembra za Medzinárodný deň študentstva. A už pár mesiacov po skončení vojny sa v oslobodenej Prahe 17. novembra 1945 začal Svetový študentský zjazd s účastníkmi z 51 krajín.

Na 50. výročie tragických udalostí jesene 1939 odštartoval ďalší pochod študentov v Prahe mohutné študentské hnutie a priniesol pád ďalšieho nedemokratického režimu.

Mgr. Zuzana Dzimková
SNM-Spišské múzeum v Levoči

TOĽKO HLASOV ČLOVEČE! ČISTINKA MIERI DO LEVOČE

„Levočania držia spolu, že to svet nevidel.“ Slogan, ktorý pre mestá zapojené do tohtoročnej súťaže o čistinku vytvorila spoločnosť Lidl, vystihol niekoľkotýždňový boj o prvenstvo, vďaka ktorému by mal nový mestský park vyrásť na Schiessplatzí. Levoča súťažila v 2. kategórii s mestami s počtom obyvateľov 9001 – 15 999 a získala 189 864 hlasov.

Lidl Čistinka je mestský park tvorený zo štyroch prepojených modulov - detského ihriska, altánku so sedením na oddych a grilovanie, workoutového a multifunkčného ihriska s basketbalovými košmi, brámkami na futbal a neďalekým stolom pre stolný tenis. Takto vyskladaný mestský park dokáže pokryť potreby každého obyvateľa a užívateľa verejného priestoru.

Mesto Levoča sa do súťaže zapojilo po druhýkrát a príprava prebiehala už niekoľko týždňov pred oficiálnym spustením hlasovania. Hneď od začiatku sa do hlasovania o nový mestský park zapojili okrem obyvateľov mesta aj verejné či štátne inštitúcie i občianski aktivisti. Postupne sa však pridávali ďalší. „*Podakovanie za podporu Levoče v súťaži o čistinku patrí spoločnostiam a firmám na území mesta, okresu Levoča i podporovateľom z celého Slovenska, no hlavne Levočanom,*“ uviedol Miroslav Vilkovský.

ský, primátor mesta Levoča.

Vedenie mesta rozhodlo, že by čistinka mala vyrásť v blízkosti centra mesta v lokalite známej ako Detský raj. „*Jedno z levočských sídlisk zdobí Lidl ihrisko Žihadielko a v budúcom roku Levoči pribudne Čistinka. Spoločnosť Lidl opäť dokáže súťažou spojiť nielen komunity v Levoči, ale aj v ďalších slovenských mestách. Pre naše mesto bude čistinka obohatením a novým impulzom a veríme, že okrem skrášlenia lokality ponúkne Levočanom plnohodnotne strávený čas športom alebo relaxom na čerstvom vzduchu s rodinou alebo priateľmi. Ďakujeme spoločnosti Lidl za dlhodobú iniciatívu pomáhať v rôznych oblastiach spoločenského života aj za nový mestský park v Levoči,*“ dodal na záver primátor mesta Levoča Miroslav Vilkovský.

Vladimíra Novotná Čajová

Z ČINNOSTI MESTSKEJ POLÍCIE V SEPTEMBRI 2023

Dňa 7. 9. 2023 od 8.00 hod. hliadka MsP asistovala pri výdaji potravinovej pomoci občanom v hmotnej núdzi v priestoroch bývalej polikliniky na Nám. Š. Kluberta.

Dňa 7. 9. 2023 v čase o 13.00 hod. hliadka MsP prijala oznámenie o podnapitom mužovi, ktorý ležal na autobusovom nástupisku a svojím správaním budil verejné pohoršenie. Hliadka sa okamžite dostavila na uvedené miesto a podnapitého muža z autobusového nástupiska vykazala.

Dňa 12. 9. 2023 od 08.00 hod. do neskorých nočných hodín hliadky MsP zabezpečovali okolie dopravnej nehody v Levočskej Doline, kde bola v dôsledku prepadaného mosta vyhlásená v našom meste mimoriadna situácia.

Dňa 14. 9. 2023 hliadky MsP zabezpečovali verejný poriadok a regulovali dopravu počas prejazdu cyklistického pelotónu pretekov Okolo Slovenska na ulici Košickej, Novej a Nám. Majstra Pavla.

Dňa 18. 9. 2023 hliadka MsP v spolupráci s Technickými službami mesta Levoča zabezpečila odvoz kadáveru uhynutého zvierata do kafliérie z Levočského potoka na Potočnej ulici.

Dňa 21. 9. 2023 od 9.30 hod. sa hliadka MsP zúčastnila besedy so žiakmi v priestoroch MŠ na Ulici G. Hermanna.

Dňa 21. 9. 2023 v čase od 14.50 hod. bola hliadka MsP požiadaná OOPZ o súčinnosť pri regulácii dopravy na Novoveskej ceste v dôsledku vážnej dopravnej nehody pri Novom dvore.

Dňa 22. a 23. 9. 2023 vo večerných hodinách hliadky MsP v súčinnosti s hliadkou OOPZ vykonali kontrolu na Hradbách a Baštovej ulici so zameraním na konzumáciu alkoholických nápojov na verejnom priestranstve a ochranu mládeže pred alkoholizmom. Počas kontroly hliadky na mieste riešili 4 priestupcov v blokovom konaní. K mladistvému pod vplyvom alkoholu bol privolaný rodič a priestupok bude riešený v zmysle zákona.

**Ďakujeme za spoluprácu
pozorným občanom.**

Dvaja októbroví oslávenci

September sa neodmysliteľne spája so začiatkom školského roka, pre deti a študentov je časom povinností. Pre rodičov a absolventov zas dáva priestor zaspomínať si na svoje školské roky a tiež na svojich bývalých učiteľov, ktorí nás na ceste životom ovplyvnili. Početná komunita nevidiacich a slabozrakých si takto v októbri pripomenula životné jubileum dvoch pedagógov, ktorí celý svoj profesijný život venovali zrakovo postihnutým deťom aj dospelým.

Manželia Ján a Vierka Ličkovci sa spoločne dožívajú krásnych životných jubileí 90 a 75 rokov.

PaedDr. Ján Ličko sa narodil v Beňuši ako zdravý chlapec a nebyť nešťastia počas II. svetovej vojny, keď prišiel o zrak aj pravú ruku, jeho životná púť by sa uberala iným smerom. Základné vzdelanie ukončil už v Levoči a keďže jeho túžba ďalej sa vzdelávať bola silná, podarilo sa mu ako prvému nevidiacemu nastúpiť po úspešných prijímacích skúškach na gymnázium. Štúdium nevidiacich v tých časoch nebolo vôbec jednoduché, neexistovali žiadne technické pomôcky a ani asistenti, ktorí by uľahčili prístupnosť študijných materiálov. Musel si vystačiť s odhodlaním a nezlomnou vôľou všetko zvládnuť. Po úspešnom absolvovaní vysokej školy nastúpil ako učiteľ na ZDŠI pre nevidiacich v Levoči, kde okrem pedagogickej práce sa venoval mladým šachistom a recitátorom. Po zriadení Rehabilitačného strediska pre zrakovo postihnutých v Levoči v roku 1976 prešiel od mládeže k dospelým zrakovo postihnutým. Tu pôsobil skoro 30 rokov ako zástupca riaditeľa až do odchodu do dôchodku. Popri svojich pracovných povinnostiach ako pedagóg veľmi rád písal. Boli to nespočetné články v časopisoch pre nevidiacich, metodiky jednotlivých predmetov, samotné učebnice, mnoho odborných publikácií a venoval sa aj poézii.

Vierka Ličková sa narodila v Levoči a det-

stvo prežila vo Svite. Do Levoče sa vrátila ako študentka pedagogickej školy a následne ako učiteľka najmenších nevidiacich v materskej škole. Svoje nadšenie pre estetiku a výtvarné umenie sa snažila priblížiť aj nevidiacim, hľadala spôsoby ako sprí-

stupniť tento druh umenia aj im pomocou reliéfnych obrázkov a máp, ktorých sama vytvorila obrovské množstvo. Neskôr sa spolu s manželom v rehabilitačnom stredisku podieľala na tvorbe nových učebných materiálov, ktoré obohatila týmito obrázkami. Ako matka dvoch dcér sa vedela vžiť do problémov nevidiacich žien a zrakovo postihnutých rodičov. So svojimi skúsenosťami s domácnosťou i výchovou detí sa rada

podelila, máloktorá žienka by nepoznala časopis Vierka.

Manželia Ličkovci celý svoj život zasvätili vzdelávaniu a výchove zrakovo postihnutých, snažili sa im uľahčiť život po každej stránke. Hádám niet oblasti, kde by nezanechali čo i len maličkú stopu: od priamej vyučovacej činnosti, cez odborné publikácie a učebnice, články v časopisoch, organizovanie kurzov, besied, propagáciu a vytváranie pomôcok pre nevidiacich, zabezpečovanie športových súťaží a paraolympiád až po angažovanie sa v spoločenskom a kultúrnom živote. Aj vďaka ich práci a pôsobeniu môžu zrakovo postihnutí viesť normálny život v spoločnosti a naopak, zdravá populácia viac chápe problémy hendikepovaných ľudí.

Srdečná vďaka za Vašu neoceniteľnú celoživotnú prácu v prospech zrakovo postihnutých občanov.

**Vedenie Rehabilitačného strediska
pre ZP, Levoča**

Redakcia Limky sa aj v mene obyvateľov nášho mesta pripája k radu gratulantov. Želáme manželom Ličkovcom veľa zdravia a radosti zo spoločne strávených dní v rodinnom kruhu.

„HENDIKEP NEMÁ OHRANIČIŤ FUNGOVANIE ČLOVEKA ANI NA UMELECKOM POLI.“

Sú ľudia, pre ktorých je literárna tvorba koníčkum, pre iných zas bytostne dôležitou aktivitou. Možnosť stretávať sa a prezentovať vlastnú poéziu či prózu majú aj zrakovo postihnutí autori na Literárnom klube v Slovenskej knižnici pre nevidiacich, ktorý im otvára dvere do sveta literárnej tvorby a sprostredkúva stretnutia s komunitou literárne činných autorov, spolusúťažiacich aj čitateľov. Dozvedajú sa viac o verši, rytme, rýme, o zákonitostiach viazanej umeleckej reči aj o kompozícii prozaického textu. Vedie ho poetka Mgr. Daniela Dubivská, šéfredaktorka redakcie v Slovenskej knižnici pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči. Odborným garantom klubu je ďalší redaktor knižnice a vedúci Spišského literárneho klubu Ján Petrák, s ktorým spolupracujú už 12 rokov na časopiseckej rubrike Kultúrno-literárneho výberu Literárna dielňa. Okrem toho vydali dva zborníky s tvorbou týchto autorov. Za viac ako dekádu fungovania klubu to môže byť pekný počet autorov a sú jediným klubom na Slovensku, ktorý tvorí odborné zázemie pre hendikepovaných milovníkov písania poézie a prózy. Pani Danka Dubivská nám predstavila literárny klub pre nevidiacich doslova jediným dychom:

Aké zázemie ponúka svojim členom váš literárny klub? Je pre nich spätná väzba zo stretnutí klubu dôležitá?

Danka Dubivská: „Naším literárnym klubom, jediným svojho druhu na Slovensku, odstraňujeme bariéru medzi vidiacimi a nevidiacimi autormi. Odborne ich vedieme procesom literárnej tvorby. Nevidiaci literárni tvorcovia môžu pokojne prísť na súťaž spolu s vidiacimi autormi, diskutovať s porotcami, stretávať sa s bežným literárnym publikom. Naši autori chodia aj na celoslovenské literárne súťaže pre bežnú

verejnosť. Chceme, aby neboli uzavretí, neustále zdôrazňujeme inklúziu a nechceme deliť autorov na nepočujúcich, nevidiacich, telesne postihnutých. Otvárame cestu k literárnej tvorbe komukolvek bez rozdielu, hodnotíme, povzbudzujeme, pomáhame zlepšovať sa, ak je človek schopný vnímať aj naše kritické, ale dobre mienené rady, lebo nie sme nekriticky láskaví.

Pre každú mamu je dcéra svetová poetka

Byť schopný sebareflexie a sebakritiky sa treba naučiť. Autori prichádzajú, odchádzajú, každý inak zvláda kritiku svojej tvorby. K našim členom, ktorí prídu na stretnutia literárneho klubu a prezentujú svoju tvorbu, sme vecne kritickí. Chceme im vysvetliť, že napísali literárnu prvotinu. Ukážeme im, čo sa dá vylepšiť, kam sa ďalej s textom uberať vždy, keď pocítíme popri potrebe vyjadriť sa umeleckým slovom aj zárodok talentu. Často je písanie pre takýchto autorov bytostne dôležité. Ukázalo sa to napríklad aj na našom výjazdovom klubovaní v Nitre. Zúčastnila sa ho okrem iných autorov aj mladá vozičkarka, pre ktorú je literárna tvorba svetom, ktorý jej umožňuje vyrozprávať sa. Ťažké detstvo, v ktorom ju kvôli postihnutiu opustila mama, je silná trauma a tvorba je formou psychoterapie, ktorou môže pomenovať bolestivé veci a vypísať sa z nich, písanie teda je aj terapiou. Máme aj autorov, ktorí majú umelecké ambície, chcú sa so svojou tvorbou posunúť vyššie a ukázať, že tvoria kvalitnú literatúru vedia. S nimi sa snažíme ďalej pracovať. Veľmi citlivo im hovoríme: Keď ťa to baví, urob pre to niečo, pohraj sa s textom, vylepši ho, príď na to sám. Nestačí, že tvoju báseň pochváli celá rodina a príbeh sa príbuzným veľmi páči, lebo to je dosť samozrejímavý a častý úkaz, no je zväčša nekritický a ne-

odborný. Je to isteže potešiteľné, no nie objektívne."

Aké sú formy vašich literárnych stretnutí?

Danka Dubivská: „Prvou sú naše domáce, interné kluby. Klubovanie na cestách robíme v rámci Knižnice pre nevidiacich po Slovensku: vyberáme knižnicu, kde existuje zázemie píšucich autorov, ktorí prídu na stretnutie s nami, a my tam vycestujeme. Stretli sme sa už s bratislavskými, nitrianskymi, prešovskými, košickými i trebišovskými autormi. Obrovskou motiváciu je vždy zaujímavý hosť, renomovaný autor, ktorý už má niečo za sebou. Stretli sme sa s básnikom Erikom Ondrejičkom, spisovateľom Ľubomírom Feldekom, pred ktorým som mala aj ja obrovský rešpekt, ale aj s mnohými ďalšími zaujímavými autormi a nie je možné ich všetkých menovať, no z Levoče to boli aj Ján, Peter a Marián Milčákovci. Keď sedí takýto hosť s našimi členmi klubu za jedným stolom a rozpráva, hneď reaguje a hodnotí práve vypočuté texty, jeho slovo má veľkú váhu. Je to jedinečná možnosť získať okamžite spätnú väzbu, to mnohým pomáha a posúva kvalitatívne vpred. Výborným príkladom je Lucka Rybárová z Košíc, talentovaná poetka aj prozaička, literárne všestranná, ktorá čiastočne stráca zrak, s neistou prognózou sa musí vysporiadať a zrakovo sa teda musí veľmi šetriť. Publikuje v zborníkoch, prezentuje sa v rámci celoslovenských súťaží, je to naša pýcha. Ďalej je to Klára Mirgová zo Spišského Štvrtku, aj tunajší Peťo Haško, prozaik a zanietenec Karla Maya - je tiež výborný a prozaicky zručný. Klubom prešlo veľa ľudí, niektorí neunesli kritiku, niektorí sa postupne vypracovali a píšú. Je to úplne v poriadku a prirodzené. Myslieť si, že nemám čo zlepšovať, je legitímne.

Tretou formou je trojdňový *literárny seminár* na Čingove, ktorý je venovaný literatúre a umeniu. Stretnutia nie sú pravidelné, vďačíme za ne sponzorom. Dosiaľ sme pozvali zaujímavých spisovateľov z celého Slovenska, spevákov, divadelníkov, prekladateľov, zorganizovali sme tam tematicky zaujímavé literárne semináre.

Okrem toho sme si ponechali aj online stretnutia. Máme ambíciu byť celoslovenským literárnym klubom, preto sa na stretnutia pripájajú aj iní autori z iných častí Slovenska a pre zrakovo postihnutých je to navyše aj veľmi praktické."

Dokážete vycítiť talent hneď pri prvom čítaní z vlastnej tvorby na klubovom stretnutí?

Danka Dubivská: „Na našich stretnutiach sa vystriedali viac i menej sebavedomí začínajúci literáti. Je veľmi dôležité, že sedíme za jedným stolom, rozprávame sa o texte a nachádzame dôležité miesta: aha, táto veta, táto časť môže byť lepšia. Ale už pri príchode a prvom kontakte si povieme: wow, je to tam... tá iskra... cítime plamienok, ktorý začína horieť... Často im hovoríme, čo je poézia, že text musí mať isté zákonitosti, dávame istý návod. No jediný návod, ktorý neexistuje, je návod na talent.

Je dôležité, že naši autori sú veľmi pokorní, vedia prijať kritiku a veľa sa učia. Zvykli si na naše literárne kluby, tešia sa na ne. Máme aj skupinu ľudí, ktorí chodia na literárne stretnutia, ale netvorí, sú len milovníkmi literatúry. Prídu si tvorcov vypočuť a pýtajú sa, čo ich zaujíma. Môžu si tvorcov otázkami doslova rozobrať, rovnako aj našich hostí z výjazdových klubovaní. Možno aj preto, že ich svet je vizuálne obmedzený, naši členovia klubu majú radi zážitok z rozprávania. Ľudia, ktorí fungujú bez zraku, dokážu mať plnohodnotný umelecký zážitok nielen z literatúry, ale i z výtvarného umenia, ktoré je doplnené o reliéfne obrázky. Sú veľmi sčítaní, počúvajú zvukové knihy, čítajú v braille, dnes už majú obrovské možnosti analiterárnych besied sú veľmi aktívni, radi a veľa sa hostí pýtajú. Rovnako radi chodia do divadla či kina, ale musia mať všetko viac dopredu naplánované. Aj nepriaznivé počasie im dokáže zmeniť a skomplikovať plány. Ale vždy si dokážu poradiť."

Čo vám dáva vedenie literárneho klubu ako autorky? Dá sa vyhnúť prehnatému súcitu s nevidiacimi a ich postihnutím?

Danka Dubivská: „Je to ozajstná skúsenosť. Vo chvíli, keď som začala pracovať s tými-

to ľuďmi, uvedomila som si, aké zvláštne je fungovať bez zraku. Keď som sa s nimi ďalej zbližovala, spoznala som ich ako absolútne plnohodnotných, šikovných, samostatných a kreatívnych ľudí. Riešila som v sebe zásadnú otázku: ako dokážu vytvárať básnické obrazy, metafory, keď nikdy nevideli? Dnes viem, že veľa vecí majú napočúvaných a naučených a nezaskočí ich obraz, ktorý my vidíme. Oni ho vnímajú cez iné zmysly. Je mylné myslieť si, že nevedia, ako veci vyzerajú, akej sú farby. Je mnoho možností, ako veci, predmety, svet spoznávať. Príkladom je vynikajúca autorka Želka Zemčáková. Veľmi sa teším z jej básnickej zbierky *Mám za sklom* Lennonovu fotku a novovydanej pre deti - *Abecedidlo*, takej farebnej a obraznej, že nepocítite žiadnu absenciu fantázie a výpovednej pestrosti. A to je úžasné. Sú to emócie, zážitky, pochybnosti, radosti, ako v nás. To je to, čo mne ich poézia a próza dáva – odpovede. Odovzdávajú mi v nich svoj svet.

Mať zrak nie je všetko

Pomenúvajú veci, ktoré sú pre nich možno veľmi boľavé, ale ako poetka ich často odčítam, veď sama o nich píšem, takže silné miesta v ich textoch ma dokážu osloviť. Uvedomujem si, že táto inakosť zas mne poskytuje iný rozmer a dáva hodnotu do života – ako človeku, žene, autorke, ktorá s nimi funguje a má možnosť vnímať ich

svet. Možno otázku „prečo práve ja?“ nikdy predtým nikomu nepoložili, ale v textoch prítomná určite je.

Sú vzdelaní, veľa čítajú, sú priestorovo veľmi zdatní a majú rovnaké bolesti a smútky ako my. Niekedy si hovorím, že nie je všetko mať zrak, aj keď som veľmi rada, že ho mám. Moja práca je aj o tom, že sa ich otvorene pýtam, aké to je stratiť zrak. Po pätnásťminútovom rozhovore som predtým bola niekoľko hodín smutná, deprimovaná, skrúsená, emocionálne oslabená, ale ukázali mi, že človek môže byť v oveľa ťažšej situácii, ako byť bez zraku. Zlé vlastnosti človeka môžu byť pre neho samotného oveľa ťažším hendikepom. Vďaka nášmu literárnemu klubu som získala veľa nových priateľov, stretávame sa, s mnohými si zatelefonojeme alebo som ich získala ako našich prispievateľov. Sú to plnohodnotní i veselí ľudia a moji cenní priatelia.“

V rovnakej redakcii a hneď vo vedľajšej kancelárii pracuje s pani Dankou Dubivskou aj jeden z najstarších členov literárneho klubu, pán Mgr. Peter Haško, absolvent štúdia filozofie na FF TU v Trnave. Venuje sa najmä tvorbe krátkych próz a námetom pre jeho poviedky je životopis Karla Maya.

Pozitíva fungovania literárneho klubu sú pre neho jednoznačné:

Peťo Haško: „V literárnom klube pôsobím od začiatku jeho založenia a znamená pre

mňa možnosť prezentovať svoju literárnu tvorbu a pozorovať tvorbu iných autorov. Stretávame sa raz za dva mesiace. Termíny výjazdových klubovaní po Slovensku a literárno-umeleckých workshopov na Čingove sa prispôbujú okolnostiam. Komorné stretnutia sú pre mňa osobne veľmi inšpiratívne. To, že sa vzájomne počúvame a hodnotíme, je osožné a posúva nás. Komunita zrakovo znevýhodnených je špecificky uzatvorená, ale vždy sa potešíme, keď príde nový autor. Online vysielaný klub umožňuje pripojiť sa k nám aj ostatným autorom, lebo nie každý sa môže klubu zúčastniť osobne.“

A aké sú najbližšie plány literárneho klubu?

Peťo Haško: „Posledné naše stretnutie bolo 24. októbra, do konca roka stihneme ešte jeden klub, zvyčajne ho načasujeme do obdobia Mikuláša. Hostí vyberá naša vedúca klubu Danko Dubivská a svoj výber hostí na klubovanie neprezrádza, necháva si ho pre nás ako prekvapenie.“

Ďakujeme za možnosť nahliadnuť do tvorivej komunity ľudí, pre ktorých aj tmavý svet bez zraku ponúka každodennú farebnosť. Navyše ju vedia pretaviť aj do slov. Prajeme veľa tvorivej invencie a priaznivo naklonené literárne múzy.

Eva Malíšková

Foto: archív klubu

Abecedidlo – kniha od nevidiacich pre vidiacich

Trinásty november je Dňom nevidiacich. *Abecedidlo* je kniha básní pre deti, ktorej autorkou je korektorka Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči Želmíra Zemčáková (ŽZ). Autorka v roku 2019 debutovala zbierkou básní *Mám za sklom* Lennonovu fotku, *Abecedidlo* je jej druhým autorským počinom. S nápadom napísať knihu, vďaka ktorej môžu vidiace deti lepšie spoznať Braillovo písmo a zároveň sa učiť abecedu, prišiel Michal Tkáčik (MT), hlavný koordinátor Slovenskej autority pre Braillovo písmo. Knihu pre deti ilustrovala levočská pedagogička a ilustrátorka Renáta Milčáková.

Kniha bola vydaná v čiernotlačí aj braillovej verzii.

Abecedidlo leží pred nami na stole. Je to taká malá a milá kniha. Ako vznikol tento knižný počín?

MT: Táto knižka vznikla ako projekt Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči, pracoviska Slovenskej autority pre Braillovo písmo. Chceli sme, aby sa Braillovo písmo dostalo o čosi viac do povedomia v rámci bežného vyučovania.

Veľa nevidiacich detí študuje inkluzívne, teda v bežnej škole, a tu by sa tiež mali učiť Braillovo písmo. Pre nevidiaceho to totiž znamená gramotnosť. Je to dotyk s textom, reálne čítanie, ktoré sa nedá porovnávať s počúvaním audioknihy alebo syntézy. Naším cieľom je upozorniť na túto potrebu v bežnom vzdelávaní, kde sa vidiace deti môžu stretnúť s nevidiacim spolužiakom.

Vďaka *Abecedidlu* môžu spoznávať Braillovo písmo hravou formou, básničkami pre deti. V knižke sme sa snažili zlúčiť písmená latinky a brailu.

V akých verziách kniha vyšla?

MT: Knihu sme najprv vydali v Braillovom písme, formátovo väčšiu. Sú tam rovnaké básničky, no iné obrázky. Braillovú knihu

nemožno ilustrovať ako tú, ktorú máme pred sebou. Potom sme požiadali o spoluprácu ilustrátorku Renátu Milčákovú, ktorá vytvorila ilustrácie a ďalej pokračoval proces tvorby knihy.

Ako dlho trval?

ŽZ: Bol vcelku rýchly, nápad prišiel počas Vianoc. Michal to vymyslel tak, že mojou úlohou bude napísať na každé písmeno abecedy báseň. Premyslel si, že v knihe bude každé písmeno znázornené v tlačenej aj písanej podobe, spolu s bodmi v brailli v rámci tzv. braillovej bunky alebo šesťbodia.

Zdalo sa mi, že knižiek s básňami na písmená abecedy vychádza v súčasnosti „milión“. Michal ma presvedčil, že toto bude originál. „No jasné, denne vymýšľam básničky pre deti! To bude malina,“ pomyslela som si. Ale skúsila som. Pred detskou tvorbou mám rešpekt. Autori píšuci pre deti stále hovoria, že je to ťažké. Nemám deti ani výraznejší vzťah k deťom, neviem, čo súčasné deti zaujíma, ako veci vnímajú. No dieťaťom som bola a snažila som sa to práve počas Vianoc prebudiť. Vytvoriť 43 básniček na všetky písmenká bolo najdlhšie z celého procesu. Potom sme to predniesli v práci, pán riaditeľ nás podporil. Ján Petřík, redaktor a vydavateľ, náš projekt zredigoval a pomáhal s ďalšími úkonmi. Braillovú verziu s jednoduchými hmatovými obrázkami sme vydali v SKN Mateja Hrebendu v Levoči.

Ako ste si vyberali básničky pre hmatové obrázky?

ŽZ: Hmatové obrázky musia byť veľmi jednoduché. Ak bol v básni škrečok, nakreslili sme ho. Ilustrátorka pre vidiacich sme dali voľnú ruku, mohla si vyberať abstraktnejšie témy a využila naplno svoju fantáziu.

MT: Lepšie sa ani stať nemohlo. Som veľmi rád, že sme do toho pani Milčákovú vôbec

nezasahovali. Začali sme spolupracovať približne v marci a v júni nám dodala všetky ilustrácie.

ŽZ: Čiernotlačovú verziu pre vidiace deti sme mali hotovú v auguste. Veľmi by sme sa chceli poďakovať pani Milčákovú, že sa toho tak zhostila. Urobila to famózne. Jej otec bol riaditeľom v základnej škole pre nevidiacich, keď som ju ako dieťa navštevovala. Bol mojim najobľúbenejším učiteľom. Veľmi podporoval akúkoľvek detskú tvorivosť. Vymýšľala som vtedy všelijaké hlúpučké veršičky, ktoré som mu nosila na prečítanie. Podporoval ma v tom a teraz nám jeho dcéra ilustrovala knihu. Je to zaujímavé.

Keď sme jej dali hotovú knihu, radostne nám povedala, že človek by nemal prežiť deň bez toho, aby po ňom ostalo niečo tvorivé, užitočné.

Prečo sa kniha volá Abecedidlo?

ŽZ: Chceli sme, aby bolo na prvý pohľad zrejmé, že pôjde o abecedu. Pohrávala som sa s názvami, mám veľmi rada slovné hračky, v ktorých sa prelínajú dve slová... Abecedár, abecedník... Cedník je po česky, v slovenčine máme sito, cedidlo... Ak sa niečo končí na -idlo, znie to tak huncútsky. Tak teda Abecedidlo.

Renáta Milčáková ukrýva do ilustrácie Levoču. Neviete, v ktorej z básní by sme ju mohli hľadať v Abecedidle?

ŽZ: Možno v nakreslených budovách, domoch. V jednej z ilustrácií ukrýla aj môjho milovaného Johna Lennona. Každý, kto si knihu prelistuje, nám vždy povie o obrázkoch niečo nové. Je celkom zábavné vnímať obrázky takto sprostredkovane, sledovať, kto si aké detaily všimá a ako ich opisuje. Snažili sme sa nevtieravo do týchto básní zahrnúť aj témy zo života nevidiacich. Napríklad „B“ je o Braillovom písme, „V“ je o videní a nevidení. „L“ poukazuje na strasti

chôdze po uliciach, kde sú prekážky pre nevidiacich v podobe stĺpov a pútačov.

Aby sme potešili aj mladšieho čitateľa, sú v knihe rýmovačky o zvieratkách, nájdete tam hrochy, ježe, korytnačky. Snažila som sa, aby v 8 veršikoch bol ukrytý nejaký príbeh. Ale najmä aby v nich bolo čo najviac slov s písmenom, o ktorom je básnička.

MT: Tieto básničky často hovoria o faktoch.

ŽZ: Presne tak. Napríklad „Í“. Chcela som tam mať niečo o Írsku, no všetko zo školy som už zabudla, tak som si čosi prečítala. Našla som zaujímavosť, že v Írsku vôbec nežijú hady, tak som to tam zahrnula.

Bude formou propagácie tejto knihy aj návšteva levočských škôl?

MT: Do každej bežnej školy a triedy môže prísť nevidiaci žiak, a to je situácia, ktorú treba vedieť správne uchopiť. Samozrejme, spolupracujeme so všetkými inštitúciami, ktoré sú určené pre ľudí so špecifickými potrebami, ale toto je trochu iný počin. Touto knihou chceme osloviť skôr bežnú populáciu. Chceli by sme ísť do škôl, kde majú nevidiaceho žiaka, a touto myšlienkou skôr osloviť jeho spolužiakov a pedagógov.

Mojou prácou je nielen vytvárať štandardy pre Braillovo písmo a pravidlá jeho zápisu, ale predovšetkým ho propagovať, hovoriť o ňom, prinášať ho do pozornosti nielen vidiacim, ale aj širokej verejnosti. Prinášať ho na miesta, kde môže pomôcť a bude fungovať ako informačná debarierizácia. Cítim to tak, že je mojou úlohou prichádzať s kreatívnymi nápadmi a hľadať cestu, ako Braillovo písmo dostať do povedomia.

Ako sa Braillovo písmo mení a vyvíja?

MT: Práve teraz ho meníme. Meníme pravidlá zápisu Braillovho písma tak, že rešpektujeme, čo tu už bolo, zároveň však vzniká potreba nových ekvivalentov pre niektoré nové symboly súčasnosti, ktoré svoj protažok v Braillovom písme doposiaľ nemali. Posledná príručka bola z roku 1996 a pred 27 rokmi nebola potreba zapisovať niektoré značky, napríklad copyright, ochranná známka.

ŽZ: Braillovo písmo sa v súčasnosti nachádza v dosť ťažkej pozícii. Mnoho rokov ľudia verili, že ho nahradili iné technológie a iné možnosti. Ukazuje sa však, že to vôbec nie je pravda. Musíme o tom presvedčať samotných nevidiacich, aj ľudí, ktorí by mohli produkovať viac Braillovho písma pre nevidiacich, napríklad na nejakých výrobkoch. Takže na tomto poli je čo robiť.

MT: Nevidiaci, ktorí sa ho naučili v škole a vedia ho použiť, keď ho potrebujú, nedokážu sa vžiť do situácie „Ak by som ho

neovládali. Deti, ktoré sa učia teraz, sa často k Braillovmu písmu nedostanú vôbec alebo sa k nemu nedostanú v dostatočnej miere. Znamená to, že si ho nevytrénujú natoľko, aby ho vedeli aktívne používať v bežnom živote, pri štúdiu, pri označovaní produktov alebo čohokoľvek v domácnosti.

Knihe želáme veľa detských čitateľov a pozitívnych čitateľských ohlasov. Pri príležitosti Dňa nevidiacich poprajme nám všetkým, ktorí stretávame v uliciach (nielen) nášho mesta chodcov s bielou palicou, aby sme citlivo vnímali ich špecifické potreby a obmedzenia.

Vladimíra Novotná Čajová

Foto: Zdroj - FB Slovenská knižnica
pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči

VYBRANÉ ČLÁNKY SI MÔŽETE VYPOČUŤ AJ AKO PODCAST S NÁZVOM LIMKA – ROZHOVORY.
NÁJDETE ICH NA WEBE MESTA, SPOTIFY, YOUTUBE, GOOGLE A APPLE PODCASTS.

limka
rozhovory

Novembrové chryzantémy, čas dušičkový...

Prvý a druhý november.

Návštevy cintorínov, výzdoba hrobov a vôňa vosku zapálených sviec.
Tento čas sa slávi ako Sviatok všetkých svätých,
Spomienka na všetkých zosnulých – Dušičky.

Začiatky slávania Sviatku všetkých svätých siahajú do 4. storočia po Kristovi. Svätý Efrém Sýrsky (306 - 373) a sv. Ján Zlatousta (354 - 407) už poznali sviatok všetkých svätých mučeníkov, ktorý sa slávil 13. mája, prípadne prvú nedeľu po Turícach. Slávnosť všetkých svätých sa prvýkrát slávila v Ríme 13. mája 609, keď pápež Bonifác IV. prebral od byzantského cisára Fokasa pohanský Chrám všetkých bohov, tzv. Panteón a zasvätil ho Preblahoslavennej Panne Márii a všetkým svätým mučeníkom. Neskôr pápež Gregor III. (731 - 744) zmenil slávenie všetkých svätých z 13. mája na 1. novembra, keď v Bazilike sv. Petra vo Vatikáne slávnostne posvätil kaplnku k úcte všetkých

svätých. Pápež Gregor IV. (827 - 844) rozšíril sviatok na celú cirkev. Slávil sa aj v Írsku a Anglicku, medzi Keltmi a Frankami. Prvý november pravdepodobne nebol náhodnou voľbou. Na tento dátum pripadal začiatok keltského nového roka. Až v roku 1549, po Tridentskom koncile, bol tento dátum ustanovený ako sviatok celej cirkvi. Sviatok mal byť zasvätený tým, ktorí svojimi skutkami dosiahli večnú blaženosť a ku ktorým sa obracali veriaci, aby dosiahli orodovanie za spásu.

V niektorých krajinách Európy sa slávia sviatky zosnulých v jarom termíne. Súviselo to pravdepodobne s príchodom vtákov

a s prebúdzaním prírody. Vtedy sa vraj duše zosnulých ako vtáci vracajú k živým. Druhý november sa slávi Spomienka na všetkých zosnulých. Tento sviatok je známy aj pod názvom Dušičky a zaviedol ho v roku 998 opát Odilo v benediktínskom kláštore Cluny. Prvého novembra večer začali vyzvárať a spievať žalmy za mŕtvych a na druhý deň slúžiť zádušnú omšu. Tento zvyk sa v priebehu 11. storočia rozšíril v celej západnej cirkvi.

Typickým znakom týchto sviatkov sú zapálené sviece. Sú symbolom nesmrteľnosti duší a Božieho milosrdenstva. Tento čas je aj časom rodinným. Členovia rodín a priatelia sa navštevujú a spomínajú na tých, ktorí ich už opustili. Cirkev oddávna spája stýmito sviatkami nádej na vzkriesenie, a pripomína, že tieto dni majú byť dňami radosti a nádeje, nie strachu či smútku.

Zuzana Demčáková,
SNM-Spišské múzeum v Levoči

vám prinášajú mimoriadne oznamy, prehľad termínov zberu separovaných odpadov v našom meste z IBV na najbližšie obdobie:

- zber separovaných zložiek začíname v novembri so zberom papiera, ale **POZOR ZMENA!** **zber papiera** presúvame až na **piatok 3. 11. 2023!** **zber plastov a VKM** sa koná podľa plánu **15. 11. (streda)** a **zber kovov** prebehne v **stredu 29. 11. 2023,**
- **zber bioodpadu zo záhrad** sa uskutoční aj v novembri, a to konkrétne **8. 11.** a poslednýkrát v tomto roku **22. 11.**
- **veľký jesenný zber BIOODPADU zo záhrad sa v Levoči uskutoční 6. – 8. 11. 2023**

V prípade, ak vám vznikne väčšie množstvo uvedených vytriedených odpadov, môžete ich odovzdať bezplatne na zbernom dvore v Levoči. Na Zbernom dvore si môžete taktiež vyzdvihnúť opätovne použiteľné **vrecia na separované zložky** (na plasty a VKM, papier, sklo, kovové obaly) alebo si zakúpiť 120 litrové farebné **zberné nádoby** (na plasty a VKM, papier, sklo, kovové obaly), ale aj zberné nádoby na bioodpad zo záhrad (hnedá 240 litrová) a na zmesový komunálny odpad (čierna 120l, 240 l, 1100 l). Na zbernom dvore je možné platiť

len v hotovosti, aktuálny cenník môžete nájsť tu: ts.levoca.sk.

Zberný dvor je aj naďalej vo štvrtky zatvorený a v soboty otvorený od 8.00 do 16.00. Prosíme o dodržiavanie uvedenej otváracie doby a pokynov pracovníkov Zberného dvora.

Pre viac informácií ohľadom odovzdania alebo odvozu odpadov kontaktujte 0903 418 229.

Aktuálne oznamy nájdete pravidelne aj na webe <http://ts.levoca.sk/> aj na Facebooku **Zber odpadu v Levoči.**

Veľký jesenný zber BIOODPADU zo záhrad v Levoči

Zber **biologicky rozložiteľných odpadov (BRO)** zo záhrad sa uskutoční v Levoči od **6. 11. 2023 do 8. 11. 2023 v čase od 6.00 do 14.00 hod. pre obyvateľov mesta Levoča.**

Každý občan Levoče, ten kto vlastní hneď zbernú nádobu na BIO odpad, aj ten kto ju nevlastní, má možnosť sa zapojiť dvakrát ročne do veľkého zberu biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov zo záhrad, a to bezplatne.

ZBIERAME:

- ✓ kvety, burina, tráva, lístie, konáre (max. 0,5m dlhé), kôra, drevná štiepka, piliny, pozberové zvyšky z pestovania, ...
- ✗ Iné odpady, ako vyššie uvedené, nebudú odvezené a budú ponechané na pôvodnom mieste.

NEZBIERAME:

- ✗ BRO, ktoré budú obsahovať zvyšky plastov, kovov, a pod.,
- ✗ nadrozmerné konáre, pne a korene stromov,
- ✗ zvyšky jedál, uhynuté zvieratá, trus zvierat,
- ✗ kamene, lakov. drevo, drevotrieska, ...

HARMONOGRAM:

PONDELOK 6. 11. 2023 sídliská na území mesta Levoča - obyvatelia bytových domov môžu BRO nechať pri stojiskách zberných nádob.

UTOROK 7. 11. 2023 Levočská Dolina, Závada, Levočské Lúky, Nový Dvor, „chatové oblasti“ (Fedorkin jarok, Hajduk, Stará hrhovská cesta),

STREDA 8. 11. 2023 všetky ulice mesta Levoča s rodinnými domami,

BRO určený k vývozu žiadame občanov vložiť **najskôr deň vopred po 18.00 hodine a najneskôr v stanovený deň do 6.00 hodiny.** Zber sa bude uskutočňovať v uvedené dni v čase od 6.00 do 14.00 hod.

BRO v zbernej nádobe, prosíme, vyložte pred svoje rodinné domy na chodníky, nie na cestu. Obyvatelia bytových domov môžu BRO uložiť k stojiskám zberných nádob.

Okrem tohto mimoriadneho zberu sa môžete zapojiť aj do **pravidelného dvojtyždňového bezplatného zberu BRO zo záhrad** (marec - november) prostredníctvom **hneď zbernej nádoby označenej BIOODPAD**, (platí pre mesto Levoča) ktorú si môžete zakúpiť aj na Zbernom dvore

v Levoči.

BRO zo záhrad môžu Levočania bez poplatku odovzdať počas celého roka na **Zbernom dvore**, na Kežmarskej ceste 65 v Levoči, počas prevádzkovej doby.

Vyzbierané BRO z tohto zberu ako aj z pravidelných zberov sú zväzované do kompostárne v Spišskej Novej Vsi. Ale ekologickejšie je biologicky rozložiteľné odpady **kompostovať** a pripraviť si tak vlastný kvalitný kompost a vrátiť tak živiny späť do pôdy.

INFORMAČNÉ LETÁKY:

- KOMPOSTOVANIE – o tom, ako si doma môžete vyrobiť kvalitný kompost,
- KOMUNITNÉ KOMPOSTOVANIE – ako funguje komunitné kompostovanie,
- NEPLYTVANIE POTRAVINAMI – 10 tipov ako neplytvať potravinami,
- PREDCHÁDZANIE VZNIKU ODPADOV – ako predchádzať vzniku odpadov v domácnosti,
- VYUŽITIE BIOODPADU – ako využiť odpad v záhrade, nájdete na web stránke mesta Levoča (v záložke Život v meste).

NOVÁ PREDAJŇA

OTVORENÉ

LEVOČA

smer D1 pri Shell

MAJSTER LEVOČA

DIELŇA

STAVBA

ZÁHRADA

DOM

SPOJOVACÍ A KOTVIACI MATERIÁL, NÁSTROJE, NÁRADIE, ŽELEZIARSTVO, SADROKARTÓNY, ELEKTRO - INŠTALAČNÝ MATERIÁL, ZÁHRADNÝ A STAVEBNÝ MATERIÁL, ODPAD, KANALIZÁCIA, RÚRY, TVAROVKY, VODÁRENSKÝ A KÚRENÁRSKY MATERIÁL, OSB, POŽIČOVŇA NÁRADIA...

MAJSTER LEVOČA, Popradská cesta 1666, 054 01 Levoča, 041 441 44 11, levoca@majster.sk, www.majster.sk

ŠPORTOVÁ HALA

*Basketbal: muži***5. 11. 2023 – 14.00 hod.**

Slovenský orol Levoča – BK MŠK Žiar Nad Hronom

12. 11. 2023 – 14.00 hod.

Slovenský orol Levoča – BC Prievidza "B"

*Florbal***5. 11. 2023 – 9.00 hod.**

FbK Quickball Levoča – ATU Košice

*Florbal: prípravka***11. 11. 2023 – 8.00 hod. – 15.00 hod.**

FbK Quickball Levoča – turnaj

FUTBALOVÝ ŠTADIÓN

*Futbal – dorast***4. 11. 2023 – 14.00**

FK 05 Levoča – OTJ Jamník

ZIMNÝ ŠTADIÓN

*Hokej: ml. žiaci + st. žiaci***04. 11. 2023 – 9.00 a 11.15**

Spiš Indians Levoča – Mládež HC 46 Bardejov

11. 11. 2023 – 9.00 a 11.15

Spiš Indians Levoča – Ha Slávia Prešov

17. 11. 2023 – 9.00 a 11.15

Spiš Indians Levoča – HK Sabinov

18. 11. 2023 – 9.00 a 11.15

Spiš Indians Levoča – HK Sp. Nová Ves

25. 11. 2023 – 9.00 a 11.15

Spiš Indians Levoča – MHK Kežmarok

*Hokej: dorast***25. 11. 2023 – 15.30 hod.**

Spiš Indians Levoča – Mládež HC 46 Bardejov

26. 11. 2023 – 10.30 hod.

Spiš Indians Levoča – Mládež HC 46 Bardejov

Verejné korčuľovanie:

Každú stredu – 16.30 – 18.00 hod.
 sobotu – 13.15 – 14.45 hod.
 nedeľu – 13.30 – 15.00 hod.

Prázdninové verejné korčuľovanie:**30. 10. 2023**

12.30 – 14.00 hod.,

31. 10. 2023

10.00 – 11.30 hod.

a 1. 11. 2023

v čase od 10.00 – 11.30 hod.

V novembri si pripomenieme 30. výročie zaradenia mesta Levoča do UNESCO

Levoča je členom Organizácie Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru (UNESCO) už 30 rokov. Organizácia vznikla v roku 1945 a Československo vtedy patrilo k jej zakladajúcim členom. Samostatné Slovensko sa stalo jej súčasťou 9. februára 1993. V decembri toho istého roku bola do Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva zaradená aj Levoča. Toto významné výročie si 30. novembra 2023 pripomenieme koncertom v Bazilike sv. Jakuba.

Na koncerte pri príležitosti 30. výročia zaradenia mesta Levoča do UNESCO vystúpia organisti Miroslav Kopnický a Marek Vrábel, detský spevácky zbor Labuť pod vedením učiteľa levočskej Základnej umeleckej školy Milana Polláka a spevácky zbor Chorus Minor, ktorý vedie Mária Kamenická.

Lokalita „Spišský hrad a pamiatky okolia“ bola zapísaná do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO 6. - 11. decembra 1993 na 17. zasadnutí Výboru svetového dedičstva v kolum-

bijskej Cartagene. Rozšírenie lokality o Levoču a schválenie nového názvu rozšírenej lokality SD „Levoča, Spišský hrad a pamiatky okolia“ sa uskutočnilo 18. júna 2009 na 33. zasadnutí Výboru svetového dedičstva v španielskej Seville.

Minister kultúry Daniel Krajcer 12. novembra 2010 slávnostne odovzdal primátorovi Levoče Miroslavovi Vilkovskému certifikát potvrdzujúci zápis historického centra Levoče do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO.

Kritérium zápisu do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO

„Levoča, Spišský hrad a pridružené lokality Spišské Podhradie, Spišská Kapitula a Žehra tvoria pozoruhodný súbor vojenských, politických a náboženských prvkov typu, ktorý bol v stredovekej Európe bežný, málokde sa však zachoval v natoľko úplnom a nezmenenom stave.“

Levoča predstavuje jeden z najstarších, najucelenejších a najhodnotnejších pamiatkových organizmov na Slovensku a spolu so Spišským hradom, Spišskou Kapitulou a prírodným prostredím v spojení s pútnickým fenoménom vytvára najhodnotnejšiu, historicky neporušenú oblasť stredovekého osídlenia Spiša, ktorá nemá obdobu v svojom rozsahu, rozmanitosti a stupni dochovania v európskom kontexte, nakoľko jednotlivé časti súboru nikdy spolu nesplynuli, ako je tomu v ostatných prípadoch.

Spišský hrad, Spišská Kapitula a Levoča sú dokladom vývoja samostat-

ných urbanistických typologických stredovekých sídel, aké sa nikde inde ako súbor na svete v takomto stave a typovom zastúpení nezachovali. Boli navzájom silne previazané, ovplyvňovali sa, ale nikdy nesplynuli do jedného celku. Zachovali sa vo svojej úplnej, nezmenenej a autentickej podobe, čím reprezentujú tento stupeň rozvoja spoločnosti v pôvodnom výraze a podobe.

V tom spočíva ich jedinečnosť, ktorá ich radí na zoznam SD ako doklad významnej fázy vývoja v dejinách ľudstva (criterium iv).

ŠPORT

KINO ÚSMEV LEVOČA
NÁM. MAJSTRA PAVLA 58

3. NOVEMBER 2023 • 18.00

Brilantná komédia svetoznámeho
amerického autora Neila Simona

Milenec

Réžia: Soňa Ferancová

Hrajú: Karin Haydu, Dominika Žiaranová,
Mirka Gális Partlová / Natália Puklušová,
Martin Mňahončák

Vstupenky na predstavenie zakúpite:

ONLINE v predpredaji v sieti **ticketportal.sk**
alebo osobne v **pokladni MsKS Levoča**,
Námestie Majstra Pavla 54, t.č. 053 451 2522

Prípadne pred predstavením v pokladni kina.

Niektorým mužom
nejde len o jedno.
Ale o tri.

miniaTOUR

Daniel
ŠPINER
klavír

Katarína
KOŠČOVÁ
spev

26. 11. 2023 o 18.00
Mestské divadlo v Levoči
Námestie Majstra Pavla 54

Predpredaj vstupeniek osobne v pokladni MsKS Levoča, Nám. Majstra Pavla 54, t.č. 053 451 2522
online v sieti tootoot.fm

7
OV
P

KŇ

2. (ŠTV) o 19.00 • Komédia, Dráma • 80 min. • SR • 6€

ČAROVNÁ LIENKA A ČIERNY KOCÚR VO FILME

4. (SOB) o 17.00 • Animovaný, Dobrodružný • 105 min. • FR,USA • 5/6€

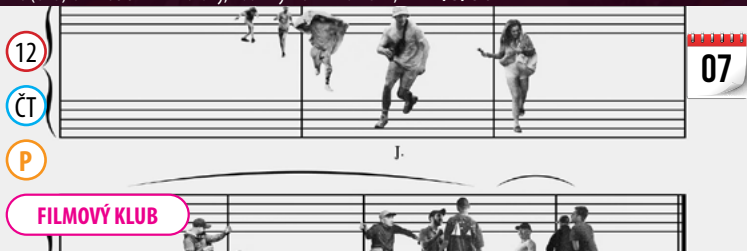
PÄŤ NOCÍ U FREDDYHO

4. (SOB) o 19.00 • Horor • 105 min. • USA • 6€

DOUNIA A PRINCEZNÁ Z ALEPPA + Modrý Maco

7. (UTO) o 17.00 • Animovaný, Rodinný • 82 min. • CAN, FR • 4/5/6€

CHLIEB A SOĽ

7. (UTO) o 19.00 • Dráma • 99 min. • PL • 4/6€

AKO PREŽIŤ SVOJHO MUŽA

9. (ŠTV) o 19.00 • Komédia, Romantický • 90 min. • ČR • 6€

12
SD
P

MARVELS

10. (PIA) o 19.00 • 11. (SOB) o 17.00 • Akčný, Fantastický, Dobrodružný • 105 min. • USA • 6€

UMENIE JEŠ A MILOVAŤ

11. (SOB) o 19.00 • Dráma • 135 min. • FR • 6€

TONKO, SLÁVKA A KÚZELNÉ SVETLO

12. (NED) o 15.00 • Animovaný, Rodinný • 82 min. • SR • 5/6€

SNOW FILM FEST 2023

14. (UTO) od 17.00 • PREHLIADKA DOKUMENTÁRNYCH FILMOV • 250 min. • 3€

KUKUČKA

16. (ŠTV) o 19.00 • Horor, Thriller, Fantastický • 98 min. • ESP, DE • 6€

MICHAEL KOCÁB - rocker versus politik

17. (PIA) o 18.00 • Dokument • 102 min. • ČR, SR • 5€

TROLLOVIA 3

18. (SOB) o 17.00 • 19. (NED) o 15.00 • Animovaný, Komédia • 91 min. • USA • 5/6€

HRY O ŽIVOT: BALADA O HADOCH A VTÁČATKÁCH

18. (SOB) o 19.00 • Akčný, Dobrodružný • 157 min. • USA • 6€

KARAOKE BLUES

21. (UTO) o 19.00 • Komédia, Dráma • 81 min. • FIN • 4/6€

JEJ TELO

23. (ŠTV) o 19.00 • Dráma, Erotický • 105 min. • ČR, SR • 6€

DEŇ VĎAKYVZDANIA

24. (PIA) o 19.00 • Horor • 107 min. • USA • 6€

NAPOLEON

25. (SOB) o 19.00 • Akčný • 158 min. • USA • 6€

TAJOMSTVO A ZMYSEL ŽIVOTA

26. (NED) o 15.00 • Animovaný, hraný • 148 min. • ČR • 5/6€

FREMONT

28. (UTO) o 19.00 • Dráma, Komédia • 88 min. • USA • 4/6€

DOGMAN

1. dec. (PIA) o 19.00 • Dráma • 114 min. • FR • 6€

PRIANIE

2. dec. (SOB) o 17.00 • 3. dec. (NED) o 15.00 • Animovaný, Dobrodružný, Komédia • 114 min. • USA • 5/6€

ALMA A OSKAR

2. dec. (SOB) o 19.00 • Dráma, Historický, Životopisný • 88 min. • AT, DE, CH, ČR • 6€

Digitalizáciu kina Úsmev finančne podporil Audiovizuálny fond v rámci komplexného projektu realizovaného vďaka finančnej podpore predsedu vlády Slovenskej republiky.

Rezervácia vstupeniek na internetovej stránke kino.levoca.sk Predpredaj a predaj vstupeniek hodinu pred premietaním v pokladni kina Úsmev Levoca t.č. 093/4512208. Zmena programu vyhradzená!

Veková prístupnosť

Jazyková verzia:
ST/ČT - slovenské/české titulky
SD/ČD - slovenský/český dabing
OV - originál verzia

Premiéra

FILMOVÝ KLUB

Možnosť uplatniť zľavu s preukazom FK

Kultúra v Levoči

november 2023

GALÉRIA MESTA LEVOČA

VSTUP VOĽNÝ

KRAJINY ZJAVENIA

VÝSTAVY MALIEB A KRESIEB DVOCH SLOVENSKÝCH VÝTVARNÍKOV, DANIELA PASTIRČÁKA A JAKUBA MILČÁKA. VÝSTAVA POTRVÁ DO 26. 11. 2023.

3.

PIATOK

18.00 h. **MILENEC**

DIVADELNÉ PREDSTAVENIE - KOMÉDIA

HRAJÚ: M. MŇAHONČÁK, K. HAYDU, D. ŽIARANOVÁ, M. PARTLOVÁ,

KINO ÚSMEV

predpredaj MsKS 18€/ ticketportal, na mieste 20€

14.

UTOROK

17.00 h. **SNOW FILM FEST 2023**

PREHLIADKA DOKUMENTÁRNYCH FILMOV S HORSKOU TÉMATIKOU

INFORMÁCIE O FILMOCH NÁJDETE NA STRÁNKE FESTIVALU www.snowfilmfest.cz

KINO ÚSMEV

3€

16.

ŠTVRTOK

18.00 h. **eLEJ TALKSHOW LIVE**

DISKUSIA NA TÉMU REVOLUČNÉHO NOVEMBERA '89

PRI PRÍLEŽITOSTI 34. VÝROČIA NEŽNEJ REVOLÚCIE • POČET MIEST JE LIMITOVANÝ

GALÉRIA MESTA LEVOČA

VSTUP VOĽNÝ

17.

PIATOK

18.00 h. **MICHAEL KOCÁB - ROCKER VS. POLITIK**

PREMIETANIE PRI PRÍLEŽITOSTI 34. VÝROČIA NEŽNEJ REVOLÚCIE

KINO ÚSMEV

5€

18.

SOBOTA

18.00 h. **ZAMATOVOREVOLUČNÝ VEČER**

KONCERT, UMELECKÉ ČÍTANIE, KVÍZ - ÚČINKUJÚ - V. HUSOVSKÁ, M. HUSOVSKÝ, G. CHALUPECKÝ, P. ČÍŽMÁR

PREDAJ VSTUPENIEK V POKLADNI LEUTSCHAU CAFÉ (ORGANIZÁTOR OZ URBAN BELLTOWER)

LEUTSCHAU CAFÉ

10€

26.

NEDEĽA

18.00 h. **miniaTOUR - K. KOŠČOVÁ & D. ŠPINER**

KONCERT JEDNEJ SPEVÁČKY A JEDNÉHO KLAVIRISTU.

PREDPREDAJ V POKLADNI MsKS A ONLINE V SIETI tootoot.fm

MESTSKÉ DIVADLO

15€

30.

ŠTVRTOK

18.00 h. **LEVOČA - SVETOVÉ DEDIČSTVO**

KONCERT PRI PRÍLEŽITOSTI 30. VÝROČIA ZARADENIA MESTA LEVOČA DO UNESCO

VYSTÚPIA ORGANISTI M. KOPNICKÝ, M. VRÁBEĽ, DETSKÝ SPEVÁCKY ZBOR LABŮT A CHORUS MINOR

BAZILIKA SV. JAKUBA

VSTUP VOĽNÝ

1.

december

od 8.30 h. **NULOVÁ BANKOVKA - OLTÁR**

PREDAJ NOVEJ EDÍCIE NULOVEJ BANKOVKY S VYOBRÁZENÍM NAJVVŠIEHO

NESKOROGOTICKÉHO KRÍDLOVÉHO OLTÁRA NA SVETE Z DIELNE MAJSTRA PAVLA Z LEVOČE

INFORMAČNÁ KANCELÁRIA

3€

3.

december

17.00 h. **AUTVENT 2023**

BENEFIČNÝ ORGANOVÝ KONCERT MARTY GÁBOROVEJ V PROSPECH DETÍ A DOSPELÝCH S AUTIZMOM

V SPOLUPRÁCI S MSKS MESTA LEVOČA A CIRKEVNÝM ZBOROM ECAV NA SLOVENSKU LEVOČA

EVANJELICKÝ KOSTOL

BENEFÍCIA

MESTSKÉ
KULTÚRNE
STREDISKO
MESTA LEVOČA

Predpredaj vstupeniek:

MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO
MESTA LEVOČA

Nám. Majstra Pavla 54

8.00 - 16.00 hod.

a hodinu pred začiatkom predstavenia
na mieste

053 / 451 2522

mks.levoca.sk

mks@levoca.sk

facebook.com/kulturavlevoci

instagram.com/kulturavlevoci

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!

NOVEMBER '89

Pripravujeme:

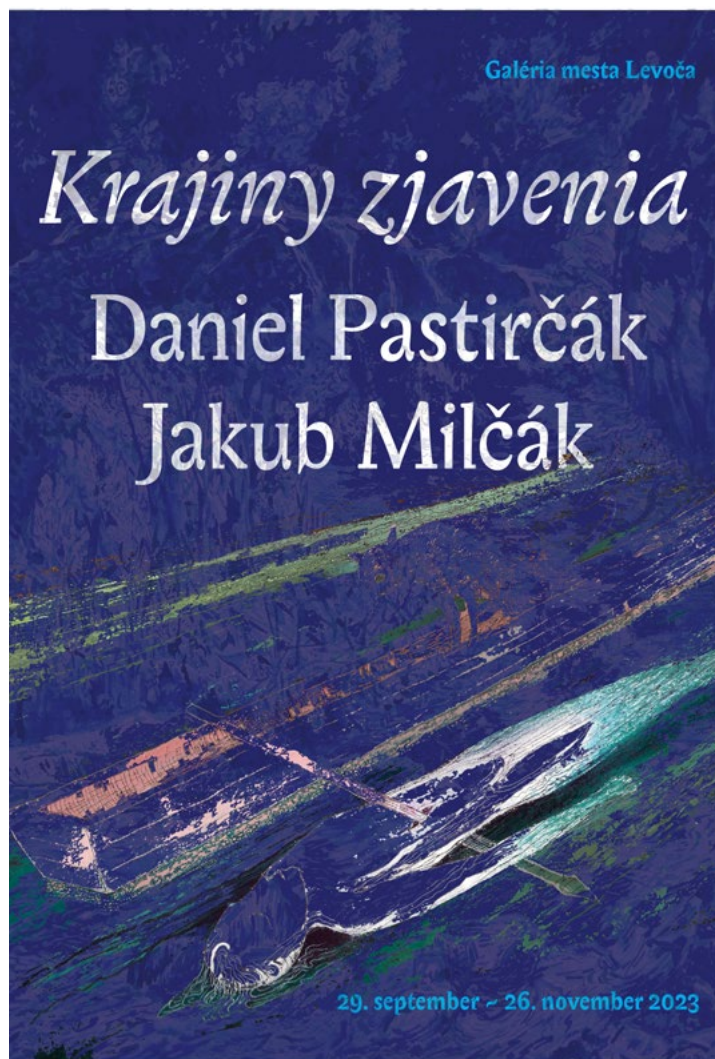

5. 12.

**PRÍCHOD
MIKULÁŠA**

9. 12.

**VIANOČNÝ
REMESELNÝ TRH**

JARMOK MARKETPLACE **ATELIÉR** *November v Átriu*

každú stredu **Kurz maľovania, kreslenia a grafiky**
14. - 16.00 Príďte sa naučiť niečo nové pod vedením Jakuba Milčáka.

piatok 3. 11. **Latte art kurz**
15.00 Naučíme sa základný latte art, ktorý hravo zvládnete aj v domácich podmienkach.

pondelok 6. 11. **Macramé vianočné ozdoby**
15.00 Popoludnie strávené s lanelou a jej macramé. Vhodné aj pre začiatčníkov.

streda 15. 11. **Retro deň vo Výberofke**
celý deň Príďte si vychutnať kávu z retro šálok. Ochutnáme zalievajú výberovú kávu, piji čaj, sloniu slzu či mňamky, na ktoré s radosťou spomíname.

utorok 21. 11. **Originálny vianočný baliaci papier**
14. - 17.00 Príďte si k nám vyrobiť kreatívny papier na zabalenie darčiek alebo vianočné menovky.

štvrtok 30. 11. **Zachovajme čaro paličkovanej čipky**
16.00 Príďte k nám a vyskúšajte si paličkovanie čipky.

Tešíme sa na vás.

Prípravujeme:
vianočný market na Jarmoku, kvíz vo Výberofke

Námestie Majstra Pavla 56, vchod cez kaviareň Výberofka
Miesta sú limitované.
Prosíme, rezervujte si miesta na tel. č. 0903 278 813 / správou na FB/IG.

EURO SUVENÍROVÁ BANKOVKA

HLAVNÝ OLTÁR BAZILIKY SV. JAKUBA LEVOČA

Dovoľujeme si Vás osloviť s našou ponukou na zakúpenie novej suvenírovej 0 Euro bankovky, ktorá môže byť pre Vašich blízkych vhodným darčekom alebo zberateľským kúskom. Na bankovke je vyobrazená dominanta Baziliky sv. Jakuba v Levoči - Najvyšší neskorogotický krídlový oltár na svete z dielne Majstra Pavla z Levoče. Bankovka je identická s pravou eurobankovkou vrátane všetkých ochranných prvkov. Vyrobená je v limitovanom náklade 10 000 ks zo stopercentného bavlneného papiera v nominálnej hodnote nula eur. Nie je určená do peňažného obehu. Vďaka číslovaniu je každý kus tejto bankovky unikátom.

Zakúpiť si ju môžete od 1. decembra 2023 v predajnej cene tri eurá za kus v Informačnej kancelárii mesta Levoča, Námestie Majstra Pavla 58 (budova kina).

Predaj je priamy a prebieha bez možnosti výberu konkrétneho čísla. Poštou suvenírové bankovky nezasielame. Podrobné informácie o predaji zverejníme na webovej stránke mesta a sociálnych sieťach.

V Krajine kníh s Markou Staviarskou

7. november, utorok o 9.30 hod.

V našej knižnici opäť privítame spisovateľku a filmárku Marku Staviarsku, ktorá nám predstaví svoju tvorbu pre deti a časopis Šikovníček.

*Organizované podujatie
pre žiakov 2. a 3. ročníka ZŠ.*

**Podujatie z verejných zdrojov podporil
Fond na podporu umenia.**

V Krajine kníh s Markom Holešom

7. november, utorok o 10.30 hod.

Ilustrátor Marek Holeša nám porozpráva o tom, ako sa ilustruje kniha a na ilustrátorskom workshope si to budú môcť deti aj vyskúšať.

Organizované podujatie.

**Podujatie z verejných zdrojov podporil
Fond na podporu umenia.**

Na krídlach príbehov - Škatuľka

8. november, streda o 15.00 hod.

Jedného rána sa v lese objaví tajomná škatuľka s dvoma dierkami, cez ktoré dve vystrašené očka pozorne sledujú, čo robia lesné zvieratká. Nikto nevie, ako sa škatuľka do lesa dostala. Príďte si vypočuť krásny príbeh s posolstvom o sile láskavosti, trpezlivosti a priateľstva.

Pre mamičky a detičky

9. november, štvrtok o 9.30 hod.

Na stretnutí mamičiek a detičiek sa vydáme k zvieratkám v ZOO, aby sme im pomohli vyčistiť zúbky. Deti, príďte si s mamičkami vypočuť príbeh o neposlušnom levovi a vytvoriť si obrázok, ktorý si potom môžete vziať domov.

Stretnutie je určené pre deti do 5 rokov.

Autorský večer s Janou Pronskou

9. november, štvrtok o 17.00 hod.

Srdečne Vás pozývame na besedu s kráľovou historických románcí Janou Pronskou, s ktorou nahliadneme do jej kníh, porozprávať nám o tom, ako vznikajú jej ľúbostné príbehy a odkiaľ čerpá inšpirácie pre svoje knihy.

**Podujatie z verejných zdrojov podporil
Fond na podporu umenia.**

Mladý, hybaj do knižnice s Ellie Šedivou

10. november, piatok o 10.00 hod.

Žiakov gymnázia pozývame na besedu s autorkou cestopisných príbehov Ellie Šedivou, ktorá nám príde porozprávať o svojej knihe a zážitkoch z Londýna.

Organizované podujatie.

**Podujatie z verejných zdrojov podporil
Fond na podporu umenia.**

KNIŽNICA
Jana Henkela
v Levoči

web: kniznicalevoca.sk
Instagram: kniznicalevoca
FB: kniznicajanahenkela
e-mail: info@kniznicalevoca.sk
tel.: 053/451 2202
mobil: 0910 788 895

Čo čítajú knihovníci

13. november, pondelok o 15.00 hod.

Pozývame vás na stretnutie čitateľov s knihovníkmi, ktorí vám porozprávajú o nových knihách v knižnici a o tom, čo práve čítajú.

Autorský večer s Romanom Holecom

14. november, utorok o 17.00 hod.

Pozývame Vás na stretnutie s historikom Romanom Holecom, ktorý skúma slovenské a stredoeurópske dejiny 19. a 20. storočia a je držiteľom dvoch medzinárodných cien Egona Erwina Kisch, Ceny Jozefa Miloslava Hurbana a viacerých Cien Literárneho fondu.

**Podujatie z verejných zdrojov podporil
Fond na podporu umenia.**

Mladý, hybaj do knižnice s Romanom Holecom

15. november, streda dopoludnia

Študentov pozývame na prednášku s profesorom Romanom Holecom, ktorý sa vo svojej publikácii Kniha o čítaní, čítanie o knihách zamýšľa nad fenoménom a analýzou čítania i nad dôvodmi, ktoré viedli ľudí k tomu, že vôbec siahali po knihe.

Organizované podujatie.

**Podujatie z verejných zdrojov podporil
Fond na podporu umenia.**

NA KRÍDLACH PRÍBEHOV**Môj malý jednorožec**

15. november, streda o 15.00 hod.

Nežný, poetický príbeh o pute malého jednorožca s Grétkou, ktorá sa presťahuje na nové miesto, je nielen príbehom plným mágie, no prináša aj témy priateľstva, rodinnej súdržnosti či adaptácie na nové miesto.

По-русски обо всем - Po slovensky o všetkom

15. november, streda o 17.00 hod.

Pozývame vás na rusko - ukrajinsko - slovenské konverzačné stretnutie. Pomôžeme si navzájom a rozvíjame svoje jazykové schopnosti hravou formou cez jazykovú výmenu. Naše ukrajinské priateľky nám pomôžu s ruštinou a možno aj ukrajinčinou a my im na oplátku pomôžeme so slovenčinou.

Klub šikovných rúk

16. november, štvrtok o 15.00 hod.

Venovať sa obľúbeným ručným prácam môžete aj v knižnici a okrem toho vzájomne si poradiť a vyskúšať nové či staronové ručné práce. V novembri budeme vyrábať vianočné dekorácie.

NA KRÍDLACH PRÍBEHOV - Jazero života

22. november, streda o 15.00 hod.

Malý sloník Abebe si užíval radostné detstvo v ďalekej Afrike. Každý deň sa s kamarátmi kúpali a šantili v malých jazierkach s priesačne čistou vodou. No ako dni plynuli, kaluže mizli a voda v jazierkach sa strácala, až napokon celkom vyschli. Sloník Abebe sa vydá na ďalekú cestu. Podarí sa mu však nájsť vodu?

Pre mamičky a detičky

23. november, štvrtok o 9.30 hod.

V novembri sme pre detičky pripravili aj príbeh o slimákovi Henrym, ktorý vám ukáže, aká je trpezlivosť a snaha v živote dôležitá. Príďte si s nami čítať, pohrať sa a vytvoriť si obrázok.

Stretnutie je určené pre deti do 5 rokov.

Knižný klub KJH

23. november, štvrtok o 18.00 hod.

Srdečne vás pozývame na stretnutie knižného klubu, kde môžete diskutovať alebo len počúvať rozhovor o dobrej literatúre. V novembri čítame knihu Paola Giordana Tasmánia. Prečítanie knihy nepodmieňuje účasť.

Let's talk!

24. november, piatok o 17.00 hod.

Chcete si zdokonaľiť vaše "speaking skills", oprášiť znalosti angličtiny či sa jednoducho porozprávať o zaujímavých témach v cudzom jazyku? Pozývame vás na neformálne konverzačné stretnutia Let's talk! V novembri sa budeme okrem iného rozprávať aj o životných výzvach.

Mladý, hybaj do knižnice s Vladom Krauszom

28. november, utorok o 10.00 hod.

Tentokrát sme si pre študentov pripravili

Beletria

Ashford, Jane Lindsay: Pierko na vode
 Backman, Fredrik: Každým dňom je cesta do-
 mov čoraz dlhšia a iné príbehy
 Barber, Muriel: S eleganciou ježka
 Beckerová, Zdenka: Už bude pol dvanásť
 Boyne, John: Všetky temné miesta
 Gregory, Philippa: Červená kráľovná
 Günter, Grass: Psie roky
 Keyes, Daniel: 24 tvárí Billyho Milligana
 Lehenová, Tatjana: Nepoložená otázka
 Little, Judith: Sestry Chanel
 Paolo, Giordano: Tasmánia
 Pick-Goslar, Hannah: Moja priateľka Anna
 Franková
 Rijn, van Elle: Museli sme ich zachrániť
 Sebald, W. G.: Prstence Saturna
 Williams, Pip: Kníhviazačka z Jericha

Romány pre ženy

Brown, Alexandra: Pohľadnica z Talianska
 Hajduková, Michaela Ella: Sudička zo severu
 Hunter, Denise: Obloha na jeseň
 Kuniková, Katarína: Letušky
 Marko, Lea: Vstať z popola
 O'Roark, Elizabeth: Hriešna dohoda
 Picoult, Jodi: Šialený med
 Ries, Michaela: Iveta
 Sasková, Lucia: Neviditeľná
 Vágnerová, Wanda: Manžela som milovala 2
 Würll, Dominika: Prežila som africké peklo

Detektívky

Clark, Julie: Pavučina klamstiev
 Červenák, Juraj: Lovec čertov
 Edwards, Mark: Hrôza v Hollow Falls
 Fielding, Joy: Opatrovateľka
 Galbraith, Robert: Atramentovo čierne srdce
 Gerritsen, Tess: Počúvaj ma
 Christie, Agatha: Opona: Poirotov posledný
 prípad
 Karika, Jozef: Hlbina

King, Stephen: Rozprávka
 Läckberg, Camilla: Kukučie vajce
 Neuer, Václav: Dávid a Goliáš
 Regan, Lisa: Pochované kosti
 Šloser, Peter: Profesi zločinu

Literatúra pre mladých dospelých

Barnes, Jennifer Lynn: Hry o dedičstvo
 D'Avenia, Alessandro: To, čím peklo nie je
 Demovičová, Silvia: Na Vianoce budem
 doma
 Majling, Daniel: Gemer (komiks)
 West, Kasie: Kamoši, frajeri a láska nad hla-
 dinou

Sci-fi a Fantasy

Clare, Cassandra: Posledná hodina 3 - Třířové
 puto
 Doerr, Anthony: Mesto v oblakoch
 Jesenský, Miloš: Pero z Gryfa
 Tan, Sue Lynn: Srdce slnečnej bojovníčky

Literatúra pre deti a mládež

Bohlmann, Sabine: O malom sedmospáčovi,
 ktorý nevedel zaspáť
 Cabala, Lukáš: Jeseň v lese
 Cowell, Cressida: Kadiaľ do kamkoľvek
 Delvaux, Nancy: Barborka chce všetko robiť
 sama
 Galewska-Kustra, Marta: Kubko u lekára
 Hlavatá, Dana: Detektív tchor vyšetroje ďal-
 šie prípady
 Horst, Jorn Lier: Operácia Letný ostrov 5
 Chapman, Linda: Mesační jazdci: Búrkový
 žrebec
 Chica, Carmen: Obor a čas
 Illés, Adam: Jazero života
 Jenner, Greg: My sme história
 Johnson, Rebecca: Julinka, malá zveroleká-
 ka 10
 Kessel, Carola von: Myška ide do školy
 Kirby, Katie: Kamarátske katastrofy Lottie

Brooksovej
 Liliková, Linda: (Ne)spokojný slimáček Slávko
 McAllister, Angela: Veľká kniha hrôzostraš-
 ných rozprávok
 Mull, Brandon: Dragonwatch 3 – Pán Ostrova
 prízrakov
 Samojlik, Tomasz: Na medvedej stope
 Smith, May: Môj malý jednorožec
 Städing, Sabine: Petronela Jablčková 9
 Šinková, Arslan: Mami, oči, každý je výnimo-
 čný
 Tarakson, Stella: Kúzelná zvieracia kaviareň
 Walliams, David: Spaceboy

Náučná literatúra pre dospelých

Atlas, Galit: Emocionálne dedičstvo
 Bača, J., Ferko, J., Čížmaríková, Z.: Najvernejší
 Batalion, Judith: Kuriérky
 Carson, Rachel: Tichá jar
 Felton, Tom: Spoza čarovného prútika
 Folentová, Veronika: Ako byť šťastný?
 Frydman, Joshua: Japonské mýty
 Genova, Lisa: Fascinujúca pamäť
 Lašan, Matúš: Thetta reddast
 O'Connor, Mary-Frances: Smútiaci mozog
 Plzák, Michal a kol.: Pro smrť uděláno
 Pomerai, Jean de: Antarktída
 Rudiš, Jaroslav: Návod k použití železnice
 Sacks, Oliver: Rieka vedomia
 Smith, Daniel: 50 kníh, ktoré písali históriu
 sveta
 Tóthová, Petra: Cukráreň Petry Tóthovej
 Yates, Kit: Matematika pre život

..a veľa ďalších! Kompletný zoznam
 noviniek nájdete na našej web
 stránke: kniznicalevoca.sk

u. fond
 na podporu
 umenia

Nákup kníh z verejných zdrojov
 podporil Fond na podporu umenia.

stretnutie s textárom a skladateľom Vla-
 dom Krauszom, ktorý stojí za mnohými slo-
 venskými hitmi od interpretov ako sú Adam
 Ďurica, Peter Bič, IMT Smile a iní.

Organizované podujatie.

**Podujatie z verejných zdrojov podporil
 Fond na podporu umenia.**

NA KRÍDLACH PRÍBEHOV**Hop objavuje svet v korune stromu**

29. november, streda o 15.00 hod.

Hop je zvedavý malý piskor, ktorý má rád
 prírodu a skúmanie jej zákutí. Všetko sa
 v nej hýbe, rastie a vydáva rôzne zvuky.
 A vždy tam objaví niečo nové. V ďalšej časti
 jeho dobrodružného objavovania okolité-
 ho sveta sa ocitne na starom dube, kde ob-
 javí vystrašené a smutné mláďa ďatľa.

Zmena programu vyhradená!

OTVÁRACIE HODINY NOVEMBER

PONDELOK - ZATVORENÉ
UTOROK - PIATOK - 8.00 - 16.00 POSLEDNÝ VSTUP O 15.30
SOBOTA - NEDEĽA - 10.00 - 16.00 POSLEDNÝ VSTUP O 15.30

1.11. 2023 - ZATVORENÉ
17.11. 2023 - 10.00 - 16.00 POSLEDNÝ VSTUP O 15.30

 snmsspisskemuzeum SNM-Spišské múzeum v Levoči

Z LEVOČE DO ASSISI

Prepojenie osoby sv. Františka Assiského s Levočou siaha do 13. storočia. Už v tomto období na Spiši pôsobila rehoľa minoritov a toto spojenie sa umocnilo začiatkom 90. rokov 20. storočia, keď v Levoči vzniklo cirkevné gymnázium pod patronátom tohto výnimočného svätca. Mladý búrlivák, hľadajúci zmysel života, má potenciál byť silnou inšpiráciou aj pre dnešných mladých ľudí.

Aj preto sa na cirkevnom gymnáziu snažíme svojim žiakom sprostredkovať autentický zážitok a možnosť spoznať sv. Františka aj navštívením miest, ktoré s jeho životom súvisia.

V dňoch 27.09.2023 – 05.10.2023 sa maturanti a tretiaci cirkevného gymnázia so svojimi vyučujúcimi už druhýkrát vybrali na púť „Po stopách sv. Františka do Assisi a Ríma“.

V sprievode minoritu Tomáša Vlčeka sme kráčali po miestach, kde sa sv. František narodil, prežil svoju mladosť i obrátenie. Pri jeho hrobe sme mysleli nielen na svoju školu a príbuzných, ale aj na novovymenovaného spišského biskupa Františka Trstenského, ktorého patrónom je práve sv. František.

Okrem duchovného programu, ktorý v Ríme pokračoval návštevou cirkevných pamiatok, sme nasávali atmosféru „Večného mesta“ cez jeho kultúru a históriu dychajúcu na nás z každého kúta.

Slovenská vlajka viala v rukách našich žiakov aj na svätopeterskom námestí, kde sme sa zúčastnili v deň sviatku sv. Františka na svätej omši s pápežom Františkom.

Duchovne povzbudení, ale aj obohatení o krásne zážitky, s mobilmi plnými fotografií pri Fontáne di Trevi či Koloseu sme sa šťastne vrátili do Levoče.

Aj touto cestou by sme sa chceli poďakovať tým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k realizácii našej púte – predovšetkým Milanovi Majerskému i ďalším sponzo-

rom, rodičom, Mgr. Kataríne Demočkovej a levočskému rodákovi, pátrovi Tomášovi Lesňákovi, generálnemu asistentovi minoritov pre strednú a východnú Európu, ktorý v súčasnosti pôsobí v Ríme, za obrovskú pomoc pri organizácii podujatia.

S odhodlaním pokračovať v začatej tradícii sa už teraz tešíme na ďalšie púte žiakov GSFA, ktorí budú mať možnosť zažiť neopakovateľnú atmosféru Assisi či Ríma, ale zároveň aj šíriť v zahraničí dobré meno nielen svojej školy, ale aj mesta a krajiny.

Mgr. Valéria Martáková

ŽIACI GYMNAZIA J. FRANCISCIHO - RIMAVSKÉHO V NEMECKU

Aj na našom gymnáziu prebehla mobilita študentov. V septembri sme mali možnosť zúčastniť sa výmenného pobytu v Nemecku, konkrétne v Bavorsku, v rámci spolupráce s gymnáziom v mestečku Murnau. Počas týždňa stráveného v našej hosťovskej rodine sme si intenzívne precvičovali naše nemecké jazykové schopnosti, získavali nové zážitky či skúsenosti a spoznávali nové miesta a mestá, ich kultúru, našich nemeckých kamarátov a aj samých seba, keďže pre každého z nás to bola skúška našich vedomostí a schopností.

Všetko to začalo v júni tohto roku, keď nám naši učitelia povedali o tejto možnosti. Aby sme sa mohli zúčastniť tejto akcie, musel každý z nás vytvoriť krátke video, v ktorom sme predstavili seba práve v nemeckom jazyku. Po jeho odoslaní sme už len napäto čakali a dúfali, že sa staneme súčasťou tohto projektu, keďže sme to vnímali ako veľkú príležitosť.

Šestnásteho septembra sa 14 z nás, úspešných a odvážnych uchádzačov, vydalo na cestu za nemeckým dobrodružstvom. Po dlhej a náročnej ceste sme vo večerných hodinách dorazili do mesta Murnau am Staffelsee, ktoré je približne tak veľké ako naša Levoča. Pred školou každého z nás privítala naša hosťovská rodina, u ktorej sme nasledujúci týždeň bývali, či už v samotnom Murnau alebo v okolitých dedinkách. Myslím, že budem hovoriť za každého z nás, keď poviem, že sme mali obrovský stres a rešpekt. Nevedeli sme, čo nás čaká a pre každého jedného z nás to bola veľká výzva. Nasledujúci deň každý z nás trávil so svojou novou rodinkou a práve tento čas sme využili na to, aby sme jeden druhého lepšie spoznali. S mojimi nemeckými rodičmi, bratom Danim a sestrou Joline, ktorá je v mojom veku, sme deň strávili výletom na zámok Linderhof, ktorý bol obklopený krásnou prírodou. Poobede sme sa vybrali

k jazeru Staffelsee a neskôr na večeru do typickej bavorskej reštaurácie, kde podávali tradičný rezeň, ba dokonca nás obslúžili aj v ich tradičných krojoch.

Počas nasledujúceho týždňa sme mali bohatý program. Keďže každý z nás bol „prideľený“ nášmu rovesníkovi, u ktorého sme aj bývali, náš čas sme trávili s nimi. Neobišlo nás ani nemecké vyučovanie. Zažili sme hodiny ekonomiky a politiky, fyziky, francúzštiny a dokonca sme „prežili“ aj matematiku po nemecky. Mohli sme vidieť, ako to prebieha na ich vyučovacích hodinách, niečo nové sa naučiť a inšpirovať sa.

V pondelok sme pomocou rôznych indícií spoznávali ich školu a historické mesto Murnau a loďou sme sa plavili aj po blízkom jazere. V utorok na nás čakalo branné cvičenie, ktoré však nevyzerá tak, ako u nás. Niektorí z nás ho strávili v kukuričnom labyrinte, iní zasa na minigolfe.

Počas celého nášho pobytu sme sa prepravovali vlakmi, a tak sme sa v stredu ráno zo stanice vybrali na celodenný výlet do hlavného mesta Bavorska - Mníchova. Na námestí Marienplatz sme sa pozerali na zvonkohru vo veži mestskej historickej radnice Rathaus, navštívili sme niekoľko kostolov, park Englisch Garten, v ktorom ľudia môžu surfovať na rieke, alebo aj vežu, z ktorej sme mali nádherný výhľad na celý Mníchov. Hravou formou sme opäť spoznávali mesto a nasávali jeho čarovnú atmosféru.

V Mníchove sme nemohli vynechať ani festival Oktoberfest, ktorý každoročne navštevuje milióny ľudí. Mnohí z nás sa ho zúčastnili v tradičnom bavorskom oblečení - pánskych Lederhose, či dámskom kroji Dirndl. Práve tam sme mali možnosť spoznať niektoré z ich tradícií, zabávať sa, ale aj vidieť a zažiť pravú nemeckú oslavu.

Medzi ďalšie z miest, ktoré sme navštívili, patrí aj Garmisch-Partenkirchen, mesto známe domčekmi s typickou bavorskou architektúrou, či tým, že sa práve v ňom konali aj olympijské hry. My sme sa vybrali na

túru do okolia pohoria Wetterstein a rokliny Partnachklamm, kde sme si užívali obklopenie krásnej alpskej prírody.

Všetkému však musí prísť koniec, a tak sme sa skoro ráno v sobotu po intenzívnom týždni „šprechovania“, zlepšovania svojich komunikačných schopností v cudzom jazyku, získavania nových skúseností, a v neposlednom rade aj nových priateľstiev museli rozlúčiť. Síce s ťažkým srdcom a slzami v očiach, ale plní vďaky, nezabudnuteľných zážitkov a krásnych spomienok sme si povedali Bis bald, teda po slovensky, do skorého videnia!

Na záver by som sa chcela v mene všetkých zúčastnených poďakovať našim nemeckým rodinám a učiteľom za ich vreľé prijatie a starostlivosť. Myslím, že môžeme povedať, že sme sa tam cítili naozaj ako doma. V neposlednom rade poďakovanie patrí aj našim pedagógom z Gymnázia J. Francisciho-Rimavského, ktorí nám umožnili stať sa súčasťou tohto projektu a získať nezabudnuteľné skúsenosti a spomienky.

Martina Strážiková, sexta A

MLÁDEŽNÍCKA VÝMENA – ERASMUS+

Po minuloročnej skúsenosti s mládežníckou výmenou sa Stredná odborná škola služieb Majstra Pavla v Levoči začiatkom školského roka 2023/2024 opäť zapojila do projektu ERASMUS+. Vďaka mládežníckej organizácii Youth for Equality boli dvaja žiaci nadstavbového štúdia vybratí do mládežníckej výmeny s názvom Cybersecurity. Podujatie sa konalo v Grécku v meste Lámia, kde sa stretli skupiny žiakov z rôznych krajín: Nemecka, Rumunska, Litvy, Grécka a Slovenska. Výmena trvala 10 dní, od 24. 9. - 3. 10. 2023, počas ktorých žiaci absolvovali rôzne aktivity, cvičenia, hry a prezentovali svoje vedomosti pred všetkými účastníkmi o danej téme v anglickom jazyku. Okrem toho, že sa zdokonalili v angličtine, rozvíjali aj svoje kritické myslenie, kreativitu, učili sa formou zážitkov a spoznávali kultúru iných krajín. V rámci záverečnej prezentácie prezentovali manuál:

- o bezpečnosti na internete,
- o nástrahách na internete (na čo si dávať pozor, čo dávať na internet, a čo nie),
- o tom, aké typy antivírusov využívajú,
- o typoch útokov na internete - ako sa im brániť, čo robiť v prípade, keď sme už boli hacknutí a pod.

Ing. Katarína Duchová
učiteľka SOŠ služieb M. Pavla, Levoča

Úspešné nanopórové sekvenovanie DNA vo Vilniuse

Financovaný
Európskou úniou

V rámci medzinárodných mobilit Erasmus+ financovaných EÚ pokračujeme na Gymnázium sv. Františka Assiského v Levoči v aktuálnom šk. roku 2023/24 v spolupráci na ďalších experimentálnych aktivitách týkajúcich sa významnej, v molekulovej biológii veľmi atraktívnej, metódy CRISPR. Tentokrát sme vycestovali do litovského Vilniusu, kde spoločne so žiakmi a učiteľmi z ďalších 7 európskych krajín a USA sme overovali presnosť CRISPR/Cas9 enzýmového komplexu prostredníctvom využitia Oxford nanopórového sekvenovania DNA. Možno sa čitateľovi zdá, že predchádzajúca veta obsahuje množstvo cudzích pojmov, ale vo svete vedy je to „topka“ metód, ktoré sa využívajú a ktoré ešte len čakajú na využitie v plnom rozsahu.

Ako a na čom sme pracovali? Rozdelení do medzinárodných skupín sme pracovali na dokazovaní presnosti činnosti nami vytvoreného enzýmového komplexu CRISPR/Cas9, ktorému predchádzala in

vitro syntéza gRNA, pomocou ktorej sme boli schopní presne in vitro štiepiť plazmid pBR322. Presnosť štiepenia ohraničovala sekvencia gRNA. Následne každá skupina svoj linearizovaný plazmid označila tzv. barcode-om. Po označení DNA nasledovalo nanopórové sekvenovanie. V porovnaní so sekvenovaním DNA prvej generácie (Sangerovou metódou) je nanopórové sekvenovanie (sekvenovanie tretej generácie) jedna z najnovších metód, ktorá využíva špeciálny softvér na odhalenie sekvencie DNA, a tak skracaie prácu vedcom z niekoľkých dní až rokov na hodiny.

Bolo nám veľkou cťou osobne sa stretnúť na prednáške s prof. Šikšnysom pôsobiacim na Univerzite vo Vilniuse, ktorý v roku 2012, podobne ako nositeľky Nobelovej ceny za vývoj metódy CRISPR/Cas9, publikoval článok o tejto metóde.

Sme vďační, že máme takúto možnosť medzinárodnej vysoko odbornej spolupráce a že môžeme aktívne prispievať k zvyšovaniu odbornosti našich žiakov a školy.

RNDr. Lucia Bizoňová

Levočania súťažili v Čechách

V mesiaci október sa uskutočnil nultý ročník pretekov mládeže v love kapra na vodnej nádrži Hracholusky v Českej republike. Na začiatku bola myšlienka dvoch kamarátov Slava za slovenskú a Mira za českú stranu, ktorí sa rozhodli pretaviť myšlienku v niečo konkrétne.

Takto vznikol nápad usporiadať vôbec prvý pretek medzi Čechmi a Slovákmi LRU položená v love kapra a amura. Cieľom bol dostať juniorov k vode, získať skúsenosti na pretekárskom poli, nadviazať dlhodobú spoluprácu a hlavne budovať ďalšiu generáciu pretekárov, ktorí budú vedieť súťažiť podľa medzinárodných pravidiel.

Zápas sa teda konal podľa prísnych medzinárodných pravidiel. Naši junióri to zvládli, lebo už tri roky sa zúčastňujú na lige juniorov u nás na Slovensku. Za slovenskú stranu sa súťaže zúčastnili družstvá z MoSRZ Poprad a z našej organizácie Levoča. Pretek bol náročný, keďže to bola pre nás úplne nová voda, ktorú naši pretekári nepoznali. Hladina nádrže bola znížená asi o 4 metre, čo robí pretek náročnejší. Nepoznali sme zloženie dna ani hĺbku miesta, ktoré sme si vylosovali. Za našu organizáciu súťažila ako

jediné dievča celých pretekov Miriam Mlynáriková. Spolu s ňou súťažili aj pretekári Dominik Kurta a Ivan Pitoňák. Už sa stalo pravidlom, že sme vždy aj najmladší tím na týchto súťažiach.

Je ťažké sa porovnávať sa s chalanmi o niekoľko rokov staršími a skúsenejšími, ale nedali sme sa zahanbiť. V konečnom výsledku boli Česi prví a Slováci druhí, ale už teraz sa tešíme na odvetu, ktorá sa uskutoční na budúci rok na Slovensku.

Chceme sa poďakovať hlavne našej miestnej organizácii Slovenského rybárskeho zväzu, Slovenskému zväzu športového rybárstva a tiež firme Levonet.

Základný kameň bol položený a naši junióri pri tom nechýbali.

Ďakujeme.

MoSRZ Levoča

SVADBY * OSLAVY * KARY

Spoločenská miestnosť (oproti bazilike, Nám. Majstra Pavla 19)
30 - 110 osôb
Vlastná studená a teplá kuchyňa
Priamo na prevádzke

Rezervácie: 0948 030 545, 0948 700 522
Facebook: planetalevoca
Stačí sa rozhodnúť (Pia - Sob 12.00 - 02.00 hod.)

*Srdečné pranie
k 60. výročiu sobáša*

***Milke a Emilovi
Polanovským***

*do ďalších spoločne prežitých
rokov veľa humoru, zdravia,
šťastia, životného optimizmu
a radosti zo srdca prajú deti
Dana, Eudka a Emil
s ich rodinami.*

PLATENÁ INZERCA

Ponúkam do prenájmu zrekonštruované priestory
pre ambulanciu lekára v budove
Zdravotného strediska v Spišskom Podhradí.
Kontakt: 0905 351 178

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Významné životné jubileum
v mesiaci september 2023 oslávil:

70 rokov
Ondrej Jablonovský

Významné životné jubileum
v mesiaci október 2023 oslávil:

70 rokov
Ján Repaský

Významné životné jubileá
v mesiaci november 2023 oslavia:

92 rokov
Jozef Kočíš

90 rokov
Ing. Hana Župníková

88 rokov
MVDr. Ondrej Hanisko

83 rokov
Alžbeta Žabecká

81 rokov
Olga Kramarčíková

80 rokov
Helena Jurčíková
Alžbeta Mayerová
Miroslav Rybár

79 rokov
Helena Pekarčíková

77 rokov
Josef Džugan

NAJVÝHODNEJŠIE POISTENIE

VOZIDIEL

DOMÁCNOSTI

PODNIKATEĽOV

NEHNUTEĽNOSTI

TU

**11 POISŤOVNÍ
NA JEDNOM MIESTE**

Vaša spokojnosť
a istota.

VLADIMÍR ŠTEFAŇÁK

0918 429 395

VETROVÁ 5 - LEVOČA

Merkury Broker - Levoča

poistenie-levoca.sk

le.kancel@gmail.com

le@merkurybroker.sk

STÁLE NA PŮVODNOM MIESTE
POD PIZZÉRIOU CPROTÍ
BÝVALÉMU DAŇOVÉMU ÚRADU.

Merkury Broker

VÁS PRIATEĽ PRI POISTENÍ

76 rokov
Kristína Kašperová
Milan Rimský

75 rokov
Eduard Dzimko

70 rokov
Bc. Ladislav Vavřík

**Všetkým oslávencom srdečne
blahoželáme, prajeme pevné
zdravie
a veľa životného optimizmu
do ďalších rokov života.**

Vitajte medzi nami

Anna Chovancová
Diana Malatínová

Manželstvo uzavreli

Mgr. Patrik Balko
a Anna Sedlačková

Andrej Čonka
a Sofia Čonková

Štefan Gabrik
a Renáta Poláková

Martin Kačír
a Mgr. Jana Debnárová

Jozef Lipovský
a Mgr. Denisa Matalíková

Mgr. Peter Petruška
a Alena Tlustáková

Ján Podolinský
a Zuzana Hroncová

Radoslav Šima
a Mgr. Dana Regecová

Dávid Tchur
a Monika Kacejová

Ing. Michal Urban
a Katarína Diňová

Opustili nás

Michal Bartko, rok nar. 1935
Ludmila Rochová, rok nar. 1951
Jaroslav Karchňák, rok nar. 1952
Jozef Semančík, rok nar. 1955
Dušan Dirda, rok nar. 1962
Slavomír Špernoga, rok nar. 1965

V Levoči dňa 23. 10. 2023
Mgr. Darina Krajňáková,
oddelenie OaVP

POHOTOVOSTNÉ LEKÁRNE

ROZPIS SLUŽIEB NOVEMBER 2023
OKRES LEVOČA

1. 11.	8.00 - 19.00	ZELENÁ LEKÁREŇ
2. – 3. 11.	16.00 - 20.00	Lekárneň Dr. Max
4. – 5. 11.	8.00 - 20.00	Lekárneň Dr. Max
6. – 10. 11.	16.00 - 20.00	Lekárneň Dr. Max
11. – 12. 11.	8.00 - 20.00	Lekárneň Dr. Max
13. – 16. 11.	16.00 - 20.00	Lekárneň Dr. Max
17. 11.	8.00 - 19.00	Nemocničná lekárneň s výdajom verejnosti
18. – 19. 11.	8.00 - 20.00	Lekárneň Dr. Max
20. – 24. 11.	16.00 - 20.00	Lekárneň Dr. Max
25. – 26. 11.	8.00 - 20.00	Lekárneň Dr. Max
27. – 30. 11.	16.00 - 20.00	Lekárneň Dr. Max
Lekárneň Dr. Max (Pri podkove 7) tel. 0901 961 267 ZELENÁ LEKÁREŇ (Železničný riadok 1219/2) tel. 0905 351 178 Nemocničná lekárneň s výdajom verejnosti, Blok C (Probsnerova cesta 666/2) tel. 053 391 33 11		

DAŇ Z NEHNUTEĽNOSTI A POPLATOK ZA KOMUNÁLNY ODPAD

**Upozorňujeme obyvateľov mesta Levoča,
že sa blížia termíny, dokedy je potrebné uhradiť
daň z nehnuteľnosti a poplatok za komunálny
odpad voči mestu Levoča.**

**Splátky na úhradu dane z nehnuteľnosti
a poplatku za tuhý komunálny odpad
boli určené v rozhodnutiach takto:**

- 1. splátka – do 15 dní**
od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia
- 2. splátka – do 2. 10. 2023**
- 3. splátka – do 30. 11. 2023**

**Prosíme obyvateľov mesta Levoča, aby si zároveň
skontrolovali zrealizované úhrady svojej
daňovej povinnosti.**

Ďakujeme za porozumenie.

SLOVÍČKO OD MINORITOV

Drahí Levočania, na začiatku novembra nám Cirkev kladie pred oči náš cieľ – nebo. Oslavujeme sviatok Všetkých svätých. Hneď druhý novembrový deň nám liturgia pripomína, že cesta do neba nemusí byť vždy ľahká a že si na nej máme pomáhať. Preto sa prvých osem novembrových dní intenzívnejšie modlíme za našich zosnulých. V našom kostole sa v týchto dňoch pred popoludňajšou svätou omšou modlíme Korunku Božieho milosrdenstva, počas ktorej si aj menovite pripomínáme zosnulých z našich rodín. Možno ste si už všimli, že rehoľníci majú aj svoj vlastný liturgický kalendár. Tretí novembrový deň tak slávime spomienku na Všetkých verných zosnulých troch františkánskych rádov. Pri tejto príležitosti si môžeme spomenúť aj na bratov minoritov pochovaných na našom levočskom cintoríne (Emerich Štefan Korchňák, Anton Vojtech Veľký, Odilo Ján Mráz a Daniel Juraj Faltin), pri ktorých leží aj nedávno zosnulý otec Ondrej Palušák.

Šiesty novembrový deň si na Zemplíne uctíme nášho spolubrata mučeníka Štefana Eliáša Iglódyho, ktorý je horúcim kandidátom na blahorečenie. V lete sme o ňom natáčali film, ktorý by niekedy v týchto dňoch mal uzrieť svetlo sveta. Ak ste nedočkaví, o bratovi Štefanovi sa môžete viac dozvedieť aj na webovej stránke <https://www.stefaniglody.sk/>.

Sedemnásty novembrový deň si uctíme sv. Alžbetu Uhorskú, patrónku františkánskeho svetského rádu. Toto spoločenstvo je pri našom levočskom kláštore veľmi aktívne. V tento deň sa pred svätou omšou o 15.50 budú terciári modliť františkánsky ruženec.

Dvadsať novembrový deň sa stretne na pôde Katolíckej univerzity v Ružomberku na konferencii s názvom „V šlapajách sv. Františka“, ktorá sa koná pri príležitosti 800. výročia schválenia našej reguly (29. november) a tiež 800. výročia betlehemu v Greccio (25. december). Preto dvadsať piaty novembrový deň budeme v našom kostole v Levoči via-

nočnou svätou omšou pokračovať v príprave na Vianoce.

Od 20. do 25. novembra sa brat Tomáš zúčastní v poľských Harmężach neďaleko Osvienčima na Kurze pre mladých kňazov. Keďže tam ide už piaty raz, bude na záver v Krakove skladať tzv. „farárske skúšky“. Neznamená to, že sa hneď stane správcom farnosti, ale aspoň to bude mať z krku. Tak mu držte palce, aby to zvládol na prvýkrát...

Dvadsať deviaty novembrový deň nás čaká ďalší „náš“ sviatok - Všetkých svätých troch františkánskych rádov. Okrem toho, že si pripomenieme, ako pápež Honórius III. pred 800 rokmi schválil v Ríme našu regulu, začneme aj novú pred slávnosťou Nepoškvrneného Počatia Panny Márie, na ktorú vás už teraz srdečne pozývame. Tému a mená pozvaných kňazov sa včas dozviete. Dovidenia.

br. Tomáš M. a spolubratia

EVANJELICKÁ CIRKEV AUGSBURSKÉHO VYZNANIA

Služby Božie na mesiac november 2023

Milí Levočania!

Pred nami opäť otvoril svoje dni mesiac november. Mesiac sviatkov, ktoré nám pripomínajú, že ľudský život bol ohraničený tu na zemi Bohom. Pripomínáme si pamiatku zosnulých, posledný súd a nedelu večnosti. Máme pamätať na chvíľu, keď sa aj my postavíme pred Boha. Veriaci či neveriaci, všetci. Dvere nášho pozemského života sa raz zatvoria a my máme byť pripravení. Hovorí o tom podobenstvo Pána Ježiša z Evanjelia podľa Matúša 25. kapitoly. Keď som v Prahe cestovala metrom, zostala mi v pamäti veta, ktorá sa pravidelne ozývala na každej zastávke: „Ukončete nástup a výstup, dvere sa zavírajú.“ Pripomínala mi vetu práve z tohoto podobenstva o desiatich pannách **Matúš 25, 10-12: „Keď však odišli kupovať, prišiel ženích, pripravené vošli s ním na svadbu a dvere sa zatvorili. Neskoršie prišli aj ostatné panny a hovorili: Pane otvor nám. Ale on odvetil: Veru, veru vám hovorím: Neznám Vás! Preto bdejte, lebo neznáte dňa ani hodiny, kedy príde syn človeka.“** Po príchode ženicha vošla s ním polovica družičiek do svadobného domu a dvere sa zatvorili. Tá druhá skupina darmo klopala a hovorila: „Pane, pane otvor nám.“ Darma. Dvere zostali zatvorené. **Pripomína mi to čas, ktorý sa raz uzavrie a nikto ho viac nevráti späť.** Podobenstvo prináša obraz izraelskej svadby podľa dobových zvykov. Pán Ježiš ho uzatvára vetou napomenutia:

„Preto bdejte, lebo nepoznáte dňa ani hodiny, kedy príde syn človeka.“ Panny či družičky čakajú podvečer ženicha, aby ho v sprievode s rozsvietenými lampami voviedli do domu nevesty, kde sa bude konať svadba. Čas jeho príchodu nie je dohodovaný. Treba pamätať na svadobné právo ženicha. Príde, kedy chce, je to vec ženicha. Úlohou družičiek je čakať a mať svetlo v lampách. Prišiel až o polnoci, a to je dosť neskoro. Ved' sa aj družičky zľakli. Od únavy si zdriemli a lampy im dohárli. Ale doplnenie zásobným olejom im umožnilo priviesť ženicha v polnočnom svetle do svadobného domu. Ale keď sa dvere zatvorili, všetko sa upokojilo. Začala sa svadba, avšak len s polovicou družičiek. Tá druhá polovica nemala dosť oleja a kým ho išli kúpiť, ženichov vstup do domu zmeškali. **1. Dvere sa zatvorili a dnu boli len tie, ktoré vytrvali až do polnoci života.** A práve tu sa začína duchovný zmysel uvedeného príbehu.

Boli sme v kresťanskej rodine povolani k viere v Ježiša už od detstva, dostalo sa nám milosti, že sme sa k nej mohli osobne priznať. A verejne i vyznať. Možno niekto prišiel k obráteniu a životu viery neskôr. Máme kresťanskú rodinu, hlásime sa do spoločenstva veriacich. U mnohých z vás prišli po deťoch vnúčatá či pravnúčatá. Spomínate, ako ste to nemali vždy jednoduché. Zdravie a choroby, skúšky a mnohé udalosti, únava, ktorá sa vkrádala do tela i duše a hrozila spánkom zabudnutia, možno aj strácania dôvery v Bo-

žie sluby. Vlastná lampa viery blikala. A práve vtedy prišiel ženich, Pán. Dôvera sa vrátila a On vás voviedol do pokoja a svadobnej radosti. Ale raz príde ženich, aby sme ho odprevadili do príbytku, ktorý nám svojou smrťou a vzkriesením pripravil, ako hovorí u Jána 14,3, že príde a vezme nás k sebe, aby sme aj my boli tam, kde je On. Dvere na tomto príbytku, „svadobnom dome večnej radosti“, sa zatvoria pevne za všetkými, ktorí vydržali, obstáli, verili, ktorí Jemu patrili.

2. Dvere sa však zatvorili aj inak, v inom zmysle. Tak ako na dome zamkneme dvere za sebou aj pred niekým nežiaducim, k nám nepatriacim, či dokonca zlodejom, tak sa aj v podobenstve zatvorili dvere pred tými, ktorí si počínali nedbanlivo. Dej podobenstva delí družičky na dve skupiny: na opatrné, ktoré si vzali zásoby oleja pre každý prípad, a na nedbanlivé, ktoré možno viac mysleli na seba a radosť na svadbe než na slobodu a právo ženicha prísť neskoro. Zásobný olej do lúčok nemali. Je vylúčené, aby odprevadili ženicha k neveste v tme s vyhasnutými lampami. A tak si bežali olej kúpiť od obchodníkov. Ale keď potom bežali k otvoreným dverám, už nedobehli. Dvere sa zatvorili priamo pred nimi. Darma klopali a volali. **Zmysel podobenstva v tomto bode je jediný, bdejte lebo nepoznate dňa ani hodiny, kedy príde syn človeka.**

To je však podobenstvo. V živote je to tak, že mnohí prijali vieru od svojich rodičov

v mladosti, ale neskôr zľahostajneli a viera sa rozsypala, vyliala zo srdca ako voda z pred-ravenej nádoby. Čo to je pre človeka, ktorému zostali kultúrno-kresťanské korene, ale nie osobná viera v Ježiša Krista? Čo to je pre človeka, ktorý má pred očami otvorené dvere kostola, ale nevie si predstaviť, aby v osobnej viere prekročil jeho prach a započúval sa do odkazu Písma, kým je čas? Sú tam, kde ich chcel mať svet! Tento vplyv sveta stále trvá, zbavuje človeka nádeje, ktorá je v Bohu. To, ako je to s nami, ukáže až polnočná chvíľa, keď príde ženich ku každému, ale nie každý bude môcť s ním vykročiť vo svetle viery a istoty do svadobného domu. Na pokánie pri poslednom prebudení, čo zlyhalo v živote, už nezostane čas. Dvere sa totiž zatvorili. A tie sa zatvárajú nielen za niekým, ale aj pred niekým. To je to najbezpečnejšie, čo sa nám môže stať. Preto bdejme. A v dojemných chvíľach úcty i vďačných spomienok nezabúdajme, že aj my za nimi pôjdeme, tak sa zamyslime, ako tu vo viere v Boha, Pána Ježiša, nášho ženicha, žijeme. Amen.

Srdečne Vás pozývame na služby Božie a pravidelné stretnutia:

1. 11. 2023

Služby Božie na Pamiatku zosnulých
o 9.00 hod. v kostolíku na cintoríne

5. 11. 2023

Služby Božie v 22. nedeľu po Svätej Trojici o 9.00 hod. v kostole na námestí

12. 11. 2023

Služby Božie v 23. nedeľu po Svätej Trojici o 9.00 hod. v kostole na námestí

19. 11. 2023

Služby Božie v 24. nedeľu po Svätej Trojici o 9.00 hod. v kostole na námestí

26. 11. 2023

Služby Božie v 25. nedeľu po Svätej Trojici – Nedeľa večnosti o 9.00 hod. v kostolíku na evanjelickom cintoríne

Pravidelné stretnutia na evanjelickej fare:

V utorok o 17.00 Biblická hodina

V stredu o 16.30 Stretnutie Zvonkohry

V piatok o 15.30 Detský klub

Záujem o pastorálnu návštevu alebo prislúženie Večere Pánovej v domácnostiach môžete nahlásiť na tel. čísla cirkevného zboru: 0917 771 758 alebo 0918 828 199 farárka Zuzana Durcová, prípadne e-mailom na faralevoča@gmail.com

Môžete nás sledovať na facebooku ECAV Levoča.

Dôležité upozornenie:

PODPORNÉ POHREBNÉ ZDRUŽENIE NA SLOVENSKU - ODBOČKA 126 LEVOČA

Žiadame členov PPZ, ktorí ešte nemajú zaplatené členské príspevky na rok 2023, aby tak urobili najneskôr do 31. 12. 2023. Zároveň upozorňujeme, že členský príspevok bol od 1. 1. 2022 vo výške 23 €. Poplatok je možné uhradiť osobne u inkasantov alebo prevodom na účet:

ČLENSKÝ PRÍSPEVOK MÔŽETE ZAPLATIŤ NA TENTO ÚČET

SK 8809 0000 0000 0101 3821 40

SLOVENSKÁ SPORITEĽŇA LEVOČA

BIC: GIBA SK BX

Variabilný symbol: **ČÍSLO ČLENA**

Špecifický symbol: **MATRIČNÉ ČÍSLO**

Poznámka: **MENO A PRIEZVISKO**

Ďakujeme. Výbor Odbočky 126 Levoča

Spomienky a poďakovania

Alžbeta Špaková

Dňa 12. 11. 2023 uplyní 10 rokov, čo nás navždy opustila naša milovaná mamka, babka a prababka Alžbeta Špaková.

Ďakujeme za tichú spomienku všetkým, ktorí nezabudli.

S úctou a láskou spomínajú synovia Jozef a Rudolf s rodinou.

*„Hoci si odišiel, niet Ťa medzi nami,
v našich srdciach ostávaš a vždy budeš s nami.“*

Ján Jandušík

Dňa 11. 11. 2023 uplyní prvý rok, čo nás navždy opustil náš drahý manžel, otec a dedko.

Kto ste ho poznali, venujte mu spolu s nami tichú spomienku.

S láskou spomínajú manželka,
dcéry s rodinami a syn s rodinou.

Štefan Vodžák

Dňa 19. 11. 2023 uplynuli 3 roky, čo nás navždy opustil môj milovaný manžel, ujo, krstný otec a švagor Štefan Vodžák.

Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu s nami modlitbu a tichú spomienku.

S láskou a úctou spomína manželka Helena
a smútiaca rodina.

RÍMSKOKATOLÍCKA CIRKEV

1. nov. – **SLÁVNOSŤ VŠETKÝCH SVÄTÝCH** (streda)

Je to cirkevne prikázaný sviatok s povinnosťou účasti na sv. omši.

Všetky sv. omše ako v nedeľu.

Sv. spoveď pred slávnosťou Všetkých svätých a dušičkami v utorok 31. októbra od 17.00 hodiny, na slávnosť Všetkých svätých 1. novembra počas sv. omši a medzi sv. omšami. V deň Dušičiek 2. novembra pol hodiny pred sv. omšami a večer od 17.00 hodiny.

2. nov. – štvrtok – **SPOMIENKA NA VŠETKÝCH VERNÝCH ZOSNULÝCH (DUŠIČKY)**

Sv. omše v **Bazilike sv. Jakuba**: 6.00, 8.00 a 18.00 hod.

v Závade: 17.00 hod., a v Levočskej Doline: 18.00 hod.

na cintoríne v Dome smútku o 14.00 hod.

Od obeda **1. novembra do polnoci 2. novembra** môžeme získať úplné odpustky pre duše v očistci pri návšteve kostola, modlitby Otčenáš a Verím v Boha, modlitby na úmysel Svätého Otca a splnenia všetkých ostatných podmienok k získaniu odpustkov – sv. spoveď a sv. prijímanie.

V dňoch 1. až 8. novembra tieto odpustky pre duše v očistci môžeme získať pri návšteve cintorína a splnenia vyššie uvedeníých spomienok.

V jednom dni môžeme získať odpustky iba pre jednu dušu v očistci.

3. nov. – **PRVÝ PIATOK V MESIACI**

Kto si vykonal sv. spoveď pred Všetkými svätými, platí mu aj za prvý piatok.

Spovedať budeme každý deň pol hodiny pred sv. omšami.

Chorých pri príležitosti prvého piatku navštívime v piatok od 8.00 hodiny dopoludnia.

4. nov. – **FATIMSKÁ SOBOTA v Bazilike sv. Jakuba** so začiatkom o 9.30 hod.

5. nov. – **TRIDSIATA PRVÁ NEDEĽA V CEZROČNOM OBDOBÍ**

9. nov. – **VÝROČIE POSVÄTENIA LATERÁNSKEJ BAZILIKY V RÍME**, sviatok

11. nov. – **SV. MARTINA Z TOURS**, biskupa, patróna Spišskej diecézy, sviatok

12. nov. – **TRIDSIATA DRUHÁ NEDEĽA V CEZROČNOM OBDOBÍ**

19. nov. – **TRIDSIATA TRETIA NEDEĽA V CEZROČNOM OBDOBÍ**

Spomienky a poďakovania

*„Odišiel si tiško, nie si medzi nami,
ale v našich srdciach stále žiješ spomienkami.“*

Juraj Babjar

Uplynul rok, čo nás 31. 10. 2022 náhle opustil môj manžel, otec, dedko, pradedko. Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu spolu s nami tichú spomienku.

S láskou, vďakou a úctou spomínajú manželka Helena,
deti Janka a Juraj s rodinami.

Čas plynie, ale spomienky ostávajú.

Mária Kellnerová

Michal Kellner

Dňa 10. apríla 2023 uplynulo 10 rokov, čo odišiel na večnosť náš drahý otec Michal Kellner.

Dňa 2. decembra 2023 uplynie 21 rokov, čo nás navždy opustila naša dobrá a starostlivá mamka Mária Kellnerová, zároveň si pripomenieme sté výročie jej narodenia.

Tí, ktorí ste ich poznali, venujte im spolu s nami modlitbu a tichú spomienku.

S úctou, láskou a vďakou spomínajú synovia a dcéry s rodinami.

„Bolesťou unavený navždy zaspal.

Zanechal všetkých a všetko, čo rád mal.

Sladko spí svoj dlhý sen.

A my v spomienkach sme s ním stále, každý deň.

Štefan Janščák

Dňa 24. októbra 2023 sme si pripomenuli prvé výročie úmrtia môjho manžela, otca, dedka a krstného rodiča Štefana Janščáka.

S láskou a úctou spomínajú manželka Anna,
synovia Štefan, Jakub a dcéra Tamara s rodinou a ostatná smútiaca rodina.

Čas plynie, ale spomienky ostávajú.

Štefan Ilaš

Vilma Ilašová

V tomto roku uplynulo 33 rokov a uplynie 15 rokov, čo nás navždy opustili naši rodičia Štefan a Vilma Ilašovci.

S úctou stále spomíname.

Smútiaca rodina

„Ten, kto Ťa poznal, spomenie si,
ten, kto Ťa mal rád, nikdy nezabudne.“

Miroslav Rovder

Dňa 9. novembra 2023 uplynú dva roky, čo nás navždy opustil náš milovaný syn, brat, švager a krstný otec Miroslav Rovder.

Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu, prosíme, modlitbu a tichú spomienku.

S láskou a úctou spomínajú rodičia,
súrodenci, švager a krstné deti.

„Kto žije v našich srdciach, neumiera.“

Alžbeta Jeseňáková

Dňa 15. 11. 2023 uplynú 10 rokov, čo nás navždy opustila naša mamka a babka Alžbeta Jeseňáková.

Tí, ktorí ste ju poznali, venujte jej modlitbu a tichú spomienku spolu s nami.

Dečry spolu s rodinami

Štefan Hasaj

Dňa 23. novembra 2023 si pripomenieme 1. výročie od chvíle, čo nás navždy opustil náš otec, dedko, pradedko a brat Štefan Hasaj.

Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu modlitbu a tichú spomienku.

Smútiaca rodina

„Osud nikdy nevráti to, čo vzal.
Iba jedno vráti späť – spomienky a žiaľ.“

Katarína Kaščáková, rod. Lisoňová

Dňa 10. 11. 2023 uplynú 2 roky, čo nás navždy v tichosti opustila naša drahá a milovaná mamička, babička, prababica, svokra, krstná mama, teta a švagriná Katarína Kaščáková, rod. Lisoňová.

Tí, ktorí ste ju poznali, mali radi a nezabudli, venujte jej spolu s nami tichú spomienku.

S úctou, láskou a vďakou spomína celá smútiaca rodina.

„Bolesťou unavený tíško si zaspal,
zanechajúc všetkých, čo si mal rád.
Za všetky Tvoje trápenia a bolesti
nech ti dá Pán Boh večnej milosti.“

František Labus

Dňa 25. 10. 2023 uplynuli tri roky od úmrtia môjho milovaného manžela, otca, dedka, pradedka, brata, strýka a príbuzného Františka Labusa.

Ďakujeme všetkým za tichú modlitbu a spomienku.

S láskou spomínajú manželka Anna,
syn Marcel, dečry Lenka a Eudmila s rodinou.

CELODENNÁ POKLONA SVIATOSTI OLTÁRNEJ v rámci večnej poklony Spišskej diecézy Vyroženie Sviatosti Oltárnej po sv. omši o 10.00 a odloženie o 18.30 hodine s krátkou pobožnosťou a sviatostným požehnaním.

21. nov. – OBETOVANIE PREBLAHOSLAVENEJ PANNY MÁRIE, spomienka

Svätá omša na Mariánskej hore o 16.00 hod.

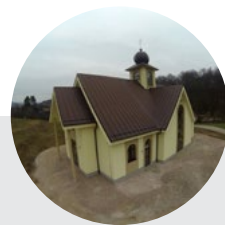
26. nov. – TRIDSIATA ŠTVRTÁ NEDEĽA V CEZROČNOM OBDOBÍ,

SÚČASNE SLÁVNOSŤ KRISTA KRÁĽA – posledná nedeľa v cirkevnom roku.

Po skončení sv. omše o 10.00 hodine v Bazilike sv. Jakuba predpísaná pobožnosť pred vyloženou Sviatosťou Oltárnou.

30. nov. – SV. ONDREJA, APOŠTOLA, sviatok

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ. UPRESNENIE KAŽDÝ TÝŽDEŇ VO FARSÝCH OZNAMOK.

GRÉCKOKATOLÍCKA CIRKEV

BOHOSLUŽOBNÝ PROGRAM NA MESIAC NOVEMBER 2023:

Svätá liturgia v nedeľu o **10.00 hod.**

Svätá liturgia v pracovných dňoch o **16.30 hod.,**

ráno a v sobotu o **7.30 hod.**

Svätá liturgia v pracovných dňoch vo sviatok o **18.00 hod.**

(info aj na www.grkatle.sk alebo facebook.com/grkatlevoca)

SVIATKY V MESIACI NOVEMBER 2023:

1. XI. – Sv. divotvorcovia Kozma a Damián (lekári)

2. XI. – Pamiatka zosnulých (podľa západného obradu)

5. XI. – 24. nedeľa po Päťdesiatnici

8. XI. – Sv. archanjel Michal a ostatné beztelesné mocnosti, sviatok (myrovanie)

12. XI. – 25. nedeľa po Päťdesiatnici

15. XI. – Začiatok filipovky (prípravného obdobia pred narodením Ježiša Krista)

19. XI. – 26. nedeľa po Päťdesiatnici

21. XI. – Vstup Presvätej Bohorodičky do chrámu, sviatok (požehnanie detí)

26. XI. – Nedeľa Krista – Kráľa

Partnerské mestá: Kalwaria Zebrzydowska – *jediná z európskych kalvárií zapísaná v UNESCO*

Už tretí mesiac pokračujeme v predstavovaní partnerských miest Levoče. Po minulomesačnom Starom Sanci zostávame u našich severných susedov.

Kalwaria Zebrzydowska je mestečko v malebnom podhorí Makowski v okrese Wadowice. Za svoj vznik vďačí Mikolajovi Zebrzydowskému, ktorý tam v roku 1602 založil kláštor a kalváriu. Ročne ju navštívia až dva milióny pútnikov.

Svätyňa v Kalwarii Zebrzydowskej je dnes jednou z najzaujímavejších krajinárskych a architektonických stavieb v Poľsku a jedným z najnavštevovanejších poľských pútnických miest. Svätyňa Kalwaria pozostáva z barokovej baziliky so zázračným obrazom Panny Márie Kalwarskej, kláštora a komplexu kostolov a kaplniek v barokovom a manieristickom štýle, začlenených do malebnej beskydskej krajiny a nazývaných Kalwaria paths. Táto svätyňa bola postavená podľa vzoru Ježišovej krížovej cesty v Jeruzaleme. Ide teda o „osobitnú kópiu jeruzalemskej Kalvárie“ s kaplnkami na úvahy o umučení Pána a tajomstvách života Matky Božej.

Kalwaria Zebrzydowska ako historický architektonický, krajinný a pútnický komplex - bazilika, Kláštor otcov bernardínov a kalvarijské cesty - bola ako jediná kalvária na svete zapísaná 1. decembra 1999 do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO pod názvom: „Krajinný komplex Manieristického parku v Kalwarii Zebrzydowskej“. Medzi európskymi kalváriami vyniká výraznými architektonickými prvkami, zručným spojením náboženskej oddanosti a prírody s neprerušenou tradíciou tajomstiev, ktoré sa tu odohrávajú. Svätyňa, zasvätená Božej úcte a Mariánskym bohoslužbám je vynikajúcim príkladom protireformačných svätýň, ktoré prispeli k rastu zbožnosti v podobe pútí. Pútnický park, záhrada modlitby, úzko súvisí s témami Kristovho umučenia a života Panny Márie.

Pobyt v Kalwarii Zebrzydowskej, najmä počas konania púte, je neodmysliteľne spojený so zážitkami z počúvania kalvarijských piesní o umučení Pána. Každá skupina pútnikov si počas púte spieva svoju pieseň, spolu vytvoria jednu zvláštnu symfóniu prednesenú na počesť Pána.

Kláštor otcov bernardínov

Kalwaria Zebrzydowska je ďalším z partnerských miest Levoče od roku 2003. Poslanie spoločného partnerstva miest spočíva v rozvoji spolupráce, ochrane a zhodnocovaní historického a kultúrneho dedičstva, nachádzajúcich sa na území miest, v podpore ekonomického rozvoja zameraného na trvalo udržateľný rozvoj kvalitného cestovného ruchu, rozvoj spoločných projektov zahrňujúcich sféru kultúry, športu a vzdelávania, výmenu odborných poznatkov, skúseností v uvedených oblastiach, dosiahnutie spoločných cieľov a jednoty v Európe pomocou zahraničnej i vnútornej politiky.

Podpisom Deklarácie o pokračujúcom partnerstve, ktorú podpísali primátori týchto

miest tento rok, sa zaviazali podporovať a prehľbovať spoluprácu v oblastiach kultúry a vzdelávania, spoluprácu medzi školami a športovými klubmi, rozvoj turistiky a cestovného ruchu, konzultácie odborníkov v riadení samosprávy, rozvoj malého podnikania a vytváranie lepších životných podmienok občanov oboch miest práve cez projekty cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce.

Nech sa obyvatelia oboch miest dlho tešia z výsledkov našej vzájomnej spolupráce a nech sa obe samosprávy navzájom inšpirujú.

Vladimíra Novotná Čajová
foto: Artur Brocki

UTOROK od 17.00

14. 11. 2023

KINO ÚSMEV LEVOČA

SPEEDUP: HIMÁLAJSKÝ PŘÍBĚH

LAPLAND EXPLORER

WAVY: PLAVBA MÉHO ŽIVOTA

LUŽBA: DUŠE SIBIŘE

SALAŠ: GRUZÍNSKÝ FREERIDE

LALODGE

LINE AND AIR

OSAMĚNÍ

vstupné 3€

ticketportal
VSTUPENKY NA DOŠH

Z ROZPRÁVKY DO ROZPRÁVKY

16. 12. 2023 o 16.00 hod.

KINO ÚSMEV LEVOČA

Predpredaj:

OSOBNĚ - Pokladňa MsKS Levoča, Námestie Majstra Pavla 54, t.č. 053 451 2522

ONLINE - ticketportal.sk

34. výročie slobody a demokracie

november '89

16. november 2023
18.00

**GALÉRIA
MESTA
LEVOČA**

**eLEj
TALKSHOW**

živá diskusia
o revolučných
časoch z rôznych
pohľadov

MODERUJE
Lenka Zemčáková

HOSTIA
František Dlugoš
Štefan Kamenický
Boris Gerbery

hudobný hosť
Kamil Bartko

vstup voľný
obmedzené kapacity

17. november 2023
18.00

**KINO
ÚSMEV
LEVOČA**

**MICHAEL
KOCÁB**
rocker vs. politik

premietanie
dokumentu
o výraznej
osobnosti
hudobníka
a politika

vstupné 5€

18. november 2023
18.00

**LEUTSCHAU
CAFÉ
LEVOČA**

**ZAMATOV
REVOLUČNÝ
VEČER**

koncert
umelecké čítanie
kvíz

ÚČINKUJÚ
Veronika Husovská
Martin Husovský
Gregor Chalupický
Peter Čižmár

vstupné 10€
obmedzené kapacity

Lístky v pokladni
Leutschau Café,
Nám. Majstra Pavla 18